

نکات فرهنگی و اجرایی حج ۱۴۰۳

در کلام نماینده ولی فقیه در سازمان حج و زیارت

منابع جمع‌آوری اطلاعات بر اساس تاریخ

۲۸ اردیبهشت	۸ خرداد	۲۰ خرداد	۳۱ خرداد	۱۱ تیر
۲۹ اردیبهشت	۹ خرداد	۲۱ خرداد	۱ تیر	۱۲ تیر
۳۰ اردیبهشت	۱۰ خرداد	۲۲ خرداد	۲ تیر	۱۳ تیر
۱ خرداد	۱۲ خرداد	۲۳ خرداد	۳ تیر	۱۴ تیر
۲ خرداد	۱۳ خرداد	۲۴ خرداد	۴ تیر	۱۵ تیر
۳ خرداد	۱۴ خرداد	۲۵ خرداد	۵ تیر	۱۶ تیر
۴ خرداد	۱۵ خرداد	۲۶ خرداد	۶ تیر	۱۷ تیر
۴ خرداد	۱۶ خرداد	۲۷ خرداد	۷ تیر	۱۸ تیر
۵ خرداد	۱۷ خرداد	۲۸ خرداد	۸ تیر	۱۹ تیر
۶ خرداد	۱۸ خرداد	۲۹ خرداد	۹ تیر	۲۰ تیر
۷ خرداد	۱۹ خرداد	۳۰ خرداد	۱۰ تیر	

نکات فرهنگی

قرآن محوری، همدلی و وحدت

پایه و اساس حج امسال، «قرآن محوری» و «وحدت» است و در همین راستا، امسال محافل قرآنی زیادی در موسم حج برگزار می شود. همدلی از دیگر شعارهای حج امسال است و مقام معظم رهبری نیز از آن به عنوان حج وحدت یاد کردند.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

وحدت و برائت؛ نیاز روز امت اسلام

جان مایه نکاتی که حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری پیوسته به نمایندگان خود در حج و زیارت بیان کرده اند، «وحدت» بوده است؛ وحدت، همدلی و همبستگی را از نیازهای روز امت اسلام دانست. شعار «یا ایها المسلمون اتحدوا اتحادوا» برگرفته از آیه قرآنی «واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا» است.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

دراحوکام و پیام‌های منتشر شده از حضرت امام (قدس سره) و مقام معظم رهبری به اهمیت وحدت توجه و اشاره شده است به این دلیل که پیروزی نیروهای اسلام با وحدت محقق خواهد شد و اگر کسی ندای تفرقه برانگیزد ندای خدا نیست بلکه ندای شیطان است.

(مراسم استقبال در بعثه مدینه منوره، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

حج برائت وحدت محور است و انجام می شود. مقام معظم رهبری امسال را حج برائت نامیدند و بر وحدت در موسم حج نیز تأکید کردند، بنابراین وحدت و برائت دو محور حج امسال است و براساس توصیه های رهبر معظم انقلاب، حج برائت باید بر محوریت وحدت تمرکز داشته باشد.

(بازدید از هتل البلد الطیب، ۱۸ خرداد ۱۴۰۳)

اگر برائت منجر به انشقاق شود وحدت را از بین می رود.

(همایش حج در نگاه رهبری، ۲۱ خرداد ۱۴۰۳)

ما امسال با محدودیت های شدیدی نسبت به سال های گذشته مواجه هستیم، این در حالی است که رهبر معظم انقلاب نیز بر برائت وحدت محور تأکید دارند و اولویت اصلی ما این است که زائران بتوانند ضمن توجه به فرامین معظم له اعمال و مناسک حج را در نهایت آرامش انجام دهند.

(بازدید از هتل العلیان الماسی، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

امام راحل و مقام معظم رهبری نیز پیوسته بر برائت وحدت محور تأکید داشته اند، یعنی در عین حال که وحدت داریم در مقابل دشمنان انسانیت هم بایستیم و برائت نیز داشته باشیم، همان طور که امام خمینی (ره) فرموده اند: «حج بی روح و بی تحرک و قیام، حج بی برائت، حج بی وحدت، و حجتی که از آن هدم کفر و شرک بر نیاید، حج نیست». مقام معظم رهبری در دیداری که با دست اندرکاران حج ۱۴۰۳ داشتند، حج امسال را حج برائت دانستند و بر بهره گیری از آموزه ها و منش ابراهیمی تأکید کردند. کعبه مرکز عبودیت، حریت، هدایت بشریت و خاستگاه اسلام است. شایسته است که مراسم برائت از مشرکین در این سرزمین مقدس که خاستگاه اسلام است، انجام شود. امروز رژیم کودک کش صهیونیست و حامیان مصداق دشمنان اسلام و انسانیت هستند که برائت از آن ها جهانی شده است. امروز فرهیختگان و دانشگاهیان آمریکا با وجود تمام هزینه ای که برای آن ها به دنبال دارد، از رژیم صهیونیستی برائت می جویند و خواهان حمایت از مردم فلسطین و غزه هستند.

(مراسم برائت از مشرکین، ۲۶ خرداد ۱۴۰۳)

حضرت ابراهیم (ع) مؤسس برائت است و ابراهیم شناسی، گام عملی و مهمی در این زمینه به شمار می رود. امر برائت، امر فطری انسان است و اگر شخصیت حضرت ابراهیم (ع) و منش ایشان به خوبی شناخته شود، منطق قرآنی برائت نیز به خوبی منتقل خواهد شد.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

یکی از آموزه های حضرت ابراهیم (ع)، برائت از دشمنان است. حج برائت؛ حج روشنگری و تبیین آموزه های آن پیامبر راستین الهی است.

(مراسم استقبال در بعثه مدینه منوره، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

اگر پیام های حضرت امام خمینی رحمه الله و رهبر انقلاب اسلامی و یا احکامی که به نمایندگان خودشان دادند، بررسی کنیم، جانمایه ای این پیام ها و وظایف و تکالیفی که برای نمایندگان خودشان بیان فرمودند وحدت است. وحدت یک مسئله تاکتیکی نیست بلکه یک استراتژی است، یک راهبرد اساسی است. یعنی اگر بین مسلمان ها خدای ناکرده اختلاف باشد، سر و کله ی داعش و رژیم اشغالگر پیدا می شود. آنها دنبال این هستند که مسلمان ها یقه ی همدیگر را

بگیرند و بعد نفوذ بکنند و ضربه بزنند. باید توجه داشته باشیم که اگر وحدت باشد می شود بسیاری از کارها را انجام داد و اگر وحدت نباشد کارهای خوب هم از بین می رود. امروز همه ی کسانی که از ایران در حج شرکت می کنند، برنامه هایشان یکنواخت است. یعنی آن کاری که برای یک کاروان روستایی دورافتاده کشور انجام می گیرد همان کار برای کاروان تهران که مرکز کشور هست هم انجام می گیرد. کاری به مسئله ی قومیتش، مذهبش و... نداشته و نداریم. این خودش یک وحدت در خدمات دهی و برنامه هاست. این ایجاد یک هم گرایی می کند. با جوامع دیگر اسلامی، با کشورهای دیگر هم ما برنامه ی وحدت و دیدار و ... داریم. به هر حال من وقتی که در مسجدالحرام وارد می شوم یا در مسجدالنبی وارد می شوم یا هر روحانی که وارد می شود زائرهای کشورهای دیگر می دانند که این نماد لباس روحانی شیعه است. آنها دقت می کنند که تعامل چگونه است؟ وقتی که نگاه می کنند، تعامل دلچسب و دلپذیر است، همراهی می کنند. گاهی از اوقات می آیند، گاهی از اوقات هدیه به انسان می دهند، از انسان هدیه می گیرند. اینها تمامش زمینه ساز آن وحدت و یکپارچگی است که مورد توجه و تذکر اسلام بوده و هست. من یک وقتی فکر می کردم که پیامبر گرمی اسلام که فرموده اند که در نماز جماعت شانه هایتان را به هم بچسبانید و پاها کنار هم قرار بگیرید، نشان دهنده ی این است که حتی ذره ای جا برای نفوذ شیطان نگذارید. شیطان اغواگر است و در صدد رخنه و نفوذ میان مومنین است. برخی شیطانها انسی اند، مثل این نفوذی که رژیم صهیونیستی در جهان اسلام پیدا کرده و با رخنه، موجب ظلم عظیم به فلسطینی ها شده است. پس ما باید هماهنگی و هم فکری و هم گرایی و همبستگی و همدلی مان زیاد باشد تا جایی برای نفوذ دشمن نباشد.

(مصاحبه با پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری (ح)، ۲۸ خرداد ۱۴۰۳)

اساس برائتی که حضرت امام خمینی (ره) پرچمش را بلند کردند، ادامه و احیای راه ابراهیم (علیه السلام) بود. حضرت ابراهیم خلیل الرحمن در رابطه ی با مشرکین از آنها، برائت می جست. در قرآن هم آیات مختلفی داریم. یک جا مثل اول سوره ی برائت با واژه ی برائت و پرهیز، انزجار یاد می کند. یک جا اجتناب را می آورد. «فاجتنبوا الطاغوت»، خب اینها برائت است دیگر. یک جا با تعبیر «قاتلوا» اینها تندتر می شود. نه اینکه فقط ابراز انزجار کند و آن را اعلام بکند بلکه می گوید با آنها بجنگید. «فَقَاتِلُوا أُمَمَةَ الْكَفَرِ»، خب اینها ائمه ی کفرند. الان رئیس جمهور آمریکا، نخست وزیر رژیم اشغالگر اینها ائمه ی کفرند. قرآن هم به همه ی مسلمانها می گوید که مسلمانها، «قاتلوا ائمه الکفر». با اینها بجنگید

(مصاحبه با پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری (ح)، ۲۸ خرداد ۱۴۰۳)

با تدابیری که اندیشیده شده امسال بالغ بر ۹۰ درصد حجاج در برنامه برائت که در صحرای عرفات برگزار شد حضور داشتند.

(دیدار با هیئت علمی دانشگاه المصطفی، ۲ تیر ۱۴۰۳)

آثار مثبت اتحاد مسلمانان، وحدت و همدلی شکل گرفته در ایران اسلامی الگویی برای سایر ملت ها و کشورهای مسلمان و راهکار مقابله با دشمنان است. امامین انقلاب در پیام ها و احکام صادره برای نمایندگان شان در حج و زیارت به موضوع وحدت مسلمانان در حج توجه ویژه داشته اند و همه باید تلاش کنیم این مسیر تقویت شود.

(نشست واحد اهل سنت بعثه، ۳ تیر ۱۴۰۳)

امام راحل با درایت فوق العاده ای که داشتند در رابطه با وحدت جهان اسلام صحبت های زیادی داشتند. دشمنان انقلاب اسلامی به دنبال ایجاد تنش میان کشورهای اسلامی هستند و هر کدام به نوعی زمینه های تنش و اختلاف را ایجاد می کنند، در حالی که جهان اسلام باید یکپارچه و متحد باشد و در همین زمینه، خداوند متعال در آیه ۱۰۳ سوره آل عمران می فرماید: «وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا» و همگی به ریسمان خدا چنگ زنید و پراکنده نشوید». تمام

برنامه‌های کشورهای اسلامی باید با هم هماهنگ باشد. آیات قرآن و احادیث اقتضا می‌کند که وحدت در جهان اسلام علیه دشمنان باید حفظ شود. ما دست تمامی مسلمانان جهان اسلام را به گرمی می‌فشاریم و از نیروهای امنیتی که در مسجدالحرام و اماکن مختلف همراه ما هستند، تشکر می‌کنیم، حرف ما در همه این برنامه‌ها این است که هماهنگ و همراه با کشورهای اسلامی هستیم و امروز ما به خاطر ندای امام راحل و مقام معظم رهبری وقتی در نماز جماعت با حضور قشرهای مختلف مسلمانان حاضر می‌شویم، مردم کشورهای مختلف به این لباس احترام می‌گذارند و محبت دارند و با گرمی با ما ارتباط دارند که این ارتباط دوستانه و دو طرفه است. امیدواریم خداوند متعال روزبه روز بر عزت و پیشرفت‌های جهان اسلام که مسلمانان مستحق آن هستند و دشمنان مانع آن می‌شوند، بیافزاید و وحدت و یکپارچگی بیشتر شود.

(*اخذ رأی در هتل بلد الطیب، ۱۵ تیر ۱۴۰۳*)

با توجه به توصیه مقام معظم رهبری مبنی بر برگزاری حج برائت وحدت محور، در تمامی چادرهای زائران ایرانی در عرفات این مراسم هم‌زمان برگزار و به صورت فراگیر پرداخته شد. البته محدودیت‌هایی هم در برگزاری مراسم دعای کمیل وجود داشت و اگر همراهی میزبان نبود برخی از این مراسم شکل نمی‌گرفت. بین‌الحرمین اکنون در مسیر تردد زائران قرار گرفته است و ما راضی به این نیستیم که مسیر تردد آنان را برای دعای کمیل بگیریم. به لطف خدا پشت بام مسجدالنبی فضای بسیار خوبی دارد که برگزاری دعای کمیل می‌تواند برای زائران ایرانی بسیار جالب باشد. دو سال است این درخواست را مطرح کرده‌ایم و اگر این همکاری شود سفر زیارتی حج برای زائران ایرانی بسیار دل‌چسب خواهد شد.

(*مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳*)

انتشار کتاب ابراهیم‌شناسی

مقام معظم رهبری همچنین اشاراتی به منش و ویژگی‌های شخصیتی حضرت ابراهیم (ع) داشتند که این مسئله نیز باید در حج مورد توجه قرار گیرد. در همین راستا، طی روزهای اخیر کتابی با عنوان «ابراهیم‌شناسی» از سوی موسسه مشعر منتشر شد و همچنین در محافل «انس و معرفت» که در مکه و مدینه برگزار می‌شود، منش و ویژگی‌های آن حضرت از جمله در زمینه برائت از دشمنان خدا تبیین خواهد شد.

(*مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳*)

توجه به مسئله فلسطین در حج

اقتدار اسلامی و مساله فلسطین بخش دیگری از محورهای حج امسال است، گفت: اگر وحدت، اسلامی باشد اقتدار هم به وجود می‌آید و اقتدار اسلامی نیز دفاع از فلسطین را محقق می‌کند.

(*مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳*)

در جهان اسلام مسلمانان پیرو پیامبر رحمت در کنار مردم غزه و فلسطین ایستاده‌اند و به شیوه‌های مختلف از آنها پشتیبانی می‌کنند. در جنگ بوسنی و وقایع آن دوران ایران اسلامی در هر مقطعی که به حمایت از مسلمانان نیاز بوده حضور داشته و نقش‌آفرین بوده است. در جنگ غزه حتی در کشورهایی که مسلمان نیستند فطرت انسانی موجب شد که مردم به خیابان‌ها آمده و در حمایت از فلسطینیان مظلوم تظاهرات و علیه رژیم کودک‌کش موضع بگیرند

(*دیدار با هیئتی از بعثه کشمیر، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳*)

شعار حج امسال با عنوان «حج؛ قرآن محوری، همدلی و اقتدار امت اسلامی و دفاع از فلسطین مظلوم» که این شعار

خیلی هوشمندانه انتخاب شده است، چهار تا محور دارد: ۱- قرآن محوری که اصل و اساس قرآن و اهل بیت است. دوم، همدلی، اینها پایه‌هاست. بعد، اقتدار اسلامی. اقتدار اسلامی زمانی اتفاق می‌افتد که قرآن محوری و همدلی باشد. اگر نباشد این اقتدار یک اقتدار پوسته است، واقعی نیست. و بعد و محور چهارم، دفاع از فلسطین مظلوم. خب، دفاع از فلسطین مظلوم، درحقیقت برائت از دشمنان فلسطین است. این است که رهبر انقلاب اسلامی بیان می‌کنند برائت فقط برائت ما (ایرانی‌ها و شیعیان) نیست بلکه تمام کسانی که متدین به اسلام هستند، را شامل می‌شود. آیه نهم سوره‌ی ممتحنه می‌فرماید که بری باشند از مشرکین و ظالمین و از کسانی که مردم را از خانه‌هایشان بیرون کردند که مصداقش، همین رژیم کودک‌کش است. صهیونیست‌ها یهودی نیستند، اینها یک حزبند، اینها اصلاً اعتقاد به حضرت موسی ندارند، مگر حضرت موسی فرموده است که بروید خانه‌ی مردم را خراب بکنید، بچه‌هایشان را بکشید، جایشان بنشینید. در آموزه‌های موسی اصلاً این‌ها نیست. این‌ها یک حزبی هستند که خود بایدن هم گفت که صهیونیست بودن نیاز به یهودی بودن ندارد، مسیحی هم می‌تواند صهیونیست باشد. پس معلوم می‌شود که یک حزب است. او می‌گوید که می‌تواند کسی مسیحی باشد، صهیونیست هم باشد، پس این یک حزب است. خب، شما الان نگاه می‌کنید در آمریکا، این‌هایی که دارند هستی خودشان را می‌بازند یعنی به تعبیر دیگری به دست می‌آورند این دانشجویان فعال در تظاهرات علیه رژیم صهیونیستی هستند. امروز اساتید دانشگاهی که چندین دهه است شخصیتشان شکل گرفته است، حاضر می‌شوند دست‌بند بخورند که طفل فلسطینی کشته نشود. دست‌بند بخورند که بچه‌های فلسطینی یتیم نشوند. دست‌بند بخورند که مادران و پدران فلسطینی داغ بچه‌هایشان را نبینند. این‌ها ارزشمند است. سخت است برای یک استاد دانشگاه که جلوی دانشجویهایش دست‌بند بخورد. ولی می‌بینید کار به جایی رسیده که این‌ها حاضرند برای برائت خودشان، هزینه بدهند تا اینکه بچه‌های فلسطینی کمتر کشته بشوند. امروز برائت فقط مربوط به ایران اسلامی نبوده و نیست. فقط مربوط به حج نیست. افرادی که اعتقاد دیگری دارند و جزو ادیان ابراهیمی نیستند این‌ها به میدان آمده‌اند و از هم‌نوع خودشان دارند دفاع می‌کنند. برائت، امروز برائت جهانی و علیه رژیم کودک‌کش و غارتگر صهیونیستی است. حج امسال، با سال‌های قبل فرق می‌کند و همه برای برائت به صحنه می‌آیند و خیلی خوب است که حاکمان کشور میزبان خودشان با مردم همکاری بکنند، چون به هر حال اگر همکاری با مردم نشود و این عقده‌ها فشرده بشود، امکان دارد یک جایی باز بشود و آن موقع کنترل کردنش سخت است. ولی اگر همراهی بکنند، و خود آن‌ها هم ابراز نارضایتی بکنند از آنچه که در غزه اتفاق می‌افتد. اجازه بدهند که مسلمان‌ها که آنجا می‌آیند ابراز نظر بکنند، همراهی با ایشان بکنند، این باعث می‌شود کار خیلی بهتر دنبال شود. چون مسلمان‌ها که می‌آیند حج‌شان را انجام بدهند نمی‌خواهند حج‌شان مشکل پیدا بکند. اگر همراهی با ایشان بشود فکر می‌کنم که این تأثیر مثبتی داشته باشد.

(مصاحبه با پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار مقام رهبری (حج)، ۲۸ خرداد ۱۴۰۳)

با توجه به جنایات رژیم کودک‌کش در به خاک و خون کشیدن پاره‌های تن اسلام در نوار غزه و انزجار امت اسلامی از این جنایات، امیدوار هستیم که دعای زائران حج پیروزی امت اسلام در فلسطین را رقم بزند.

(نشست واحد اهل سنت بعثه، ۳ تیر ۱۴۰۳)

دشمن دیرینه‌ای که دشمنان جهان اسلام در منطقه ایجاد کردند، روزانه در حال کشتار کودکان و افراد بی‌گناه است. در مکه مقبره‌ای وجود داشت که به مقبره جاهلیت معروف بود و محل دفن دخترانی بود که تنها به جرم جنسیت در این محل زنده به گور شده بودند، این در حالی است که جهان امروز دچار یک جاهلیت بزرگتر است و نوجوانان، کودکان و جوانان بخشی از جهان اسلام به خاک و خون کشیده می‌شوند، و بسیاری از بچه‌ها و والدین در غزه نمی‌دانند که آیا فردا زنده هستند یا خیر. با توجه به آیه «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ» در حقیقت مؤمنان با هم برادرند» و حدیث نبوی «مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ» - آن‌که صبح کند و دغدغه مسلمانان را نداشته باشد، مسلمان نیست» آیات قرآن و احادیث اقتضا می‌کند که وحدت در جهان اسلام علیه دشمنان باید حفظ شود. مطابق آیه ۲۹ سوره فتح «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» - محمد [ص] پیامبر خداست و کسانی که با اویند بر

کافران سختگیر [و] با همدیگر مهربانند»، احساس ما این است که تمام جهان اسلام باید مصداق «والذین معه» باشد، کسانی که به ندای پیامبر (ص) و اهداف ایشان احترام گذاشتند. اگر خود پیامبر (ص) امروز بود در برابر دشمنان کودک‌کش قیام می‌کرد و ساکت نمی‌ماند و «رحماء بینهم» در این آیه یعنی این که همه مسلمانان باید وحدت داشته باشند. امیدواریم خداوند متعال روزبه روز بر عزت و پیشرفت‌های جهان اسلام که مسلمانان مستحق آن هستند و دشمنان مانع آن می‌شوند، بیافزاید و وحدت و یکپارچگی بیشتر شود و اگر دشمنان اسلام قابل هدایت و ارشاد هستند، خداوند قلب‌های آن‌ها را به سمت انسانیت و حقیقت متمایل کند و از کودک‌کشی و غصب خاک دیگران دور شوند و فلسطین در آینده فلسطین با نشاطی بیشتر از گذشته در میان جهان اسلام باشد و این عزیزان هم افتخار کنند که کشورشان در اختیار خودشان است و می‌توانند در رابطه با مسائل خود تصمیم بگیرند. رهبر معظم انقلاب بیش از ۱۰ سال پیش اشاره کردند که کسانی که متعلق به سرزمین فلسطین هستند چه مسلمان، چه مسیحی و چه یهودی، حق دارند در رابطه با کشور خود تصمیم‌گیری کنند و هرچه مردم این منطقه تصمیم گرفتند، مورد قبول همه جهان اسلام باشد، نه این که بیگانگانی که این سرزمین را غصب کرده‌اند و مالکین اصلی را به نابودی می‌کشاند، برای مردم فلسطین تصمیم بگیرند.

(اخذ رأی در هتل بلد الطیب، ۱۵ تیر ۱۴۰۳)

مقام والای استاد و معلّم در اسلام

با توجه به اعتراضات دانشگاهیان در غرب و جایگاه استاد و دانشجو، در اسلام دانشجویان و اساتید جایگاه ویژه‌ای دارند و ملائک بال خود را برای آنها پهن می‌کنند. همچنین امام علی (ع) می‌گوید اگر دانشمندی را دیدی خادم او باشید. دست استاد بوسیدنی است نه دستبند زدنی! این درحالی است که اساتید و دانشجویان را در غرب سرزمین مهد آزادی به خاطر ابراز عقیده، بازداشت کرده و دستبند می‌زنند.

(مراسم استقبال در بعثه مدینه منوره، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

بهترین ذکر در راه مکه

بهترین کار در مسیر حج تا رسیدن به خانه خدا، ذکر و لبیک گفتن است؛ هر بار که لبیک می‌گویید یکی از اسماء خداوند را هم بر زبان بیاورید. در این مسیر به یاد والدین و گذشتگان خود باشید و به خاطر لطفی که خدا به شما عنایت کرده است او را با اخلاص شکر کنید.

(مراسم بدرقه حجاج، ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳)

ارزش نیت نیابت در حج

در روایتی از امام صادق (ع) بیان شده است: کسی که به نیت تمام اهالی شهرش طواف کند و وقت بازگشت بگوید که من به نیت تمام افراد شهر طواف کرده‌ام سخن نادرستی نگفته است. چرا که حج و طواف، نور است و همه زیر نور آن قرار دارید.

(مراسم بدرقه حجاج، ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳)

دعا برای فرزندان

از شما زائران می‌خواهم برای فرزندان خود دعا کنید و شاکر خداوند باشید. به یاد مقام معظم رهبری و خانواده شهدا که عزیزانشان در دفاع مقدس شهید شده‌اند، دعا کنید و نایب‌الزیاره آنها باشید.

(مراسم بدرقه حجاج، ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳)

به زائران توصیه می‌کنیم که در این سرزمین در حق فرزندان خود دعا کنند، همچنانکه حضرت ابراهیم(ع) در کنار کعبه برای نسل خود دعا کردند و پیامبر(ص) فرمودند که من دعای مستجاب ابراهیم خلیل الله هستم.

(بازدید از هتل البلد الطیب، ۱۸ خرداد ۱۴۰۳)

پدر و مادرانی که فرزندان خود را به حج می‌فرستند در حقیقت سرمایه‌گذاری کرده‌اند. ما باید قدر نعمت‌هایی را که داریم بدانیم و سلامتی یکی از آنها است نعمتی که هیچ انسانی حاضر نیست آن را با چیز دیگری عوض کند. شما جوانان و نوجوانان باید به درگاه خدا شکرگزار باشید که چنین والدینی دارید. امام سجاد(ع) در دعای ۲۴ صحیفه سجادیه که کتاب زندگی و خوب زیستن است درس‌هایی به ما می‌دهند که باید آن را در سرزمین وحی به یادگار همراه ببریم. امام سجاد(ع) می‌فرمایند: به من چنان توفیقی عطا کن که من رضایت والدین را بر رضایت خودم مقدم بدانم و هر کاری که آنان برای من کردند زیاد جلوه کند حتی اگر کوچک باشد. هر خدمت بزرگی که من برای والدینم کردم آن را کوچک جلوه بده و خدایا صدای من را در مقابل آنها پایین بیاور و کلام من را زیبا قرار بده و در مقابل من ملایمت قرار بده و قلبم را به سوی پدر و مادرم معطوف کن. والدین از شیر جانشان شما را تربیت و و همه خود را فدای شما کردند، به تعبیری مادر و پدرانتان با کهولت سن کوچک شدند تا شما بزرگ بشوید البته در زندگی غربی این موضوعات معنا ندارند. وقتی پسر دلسوز پدر و مادر است دعای والدین آنها برای ساختن آینده کافی است و نماز، نیایش و عبادت فرزندان موجب شادی والدین می‌شود. تلاش کنید سفر حج سنگ‌بنایی برای آینده درخشان و عاقبت بخیری شما باشد و سلوک فاطمی داشته باشید.

(نشست صمیمی با جوانان، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

ترک دنیا در مراسم حج

زائران باید در مراسم حج بنابر روایت ائمه معصومین(ع) ترک دنیا کرده و برای تقویت معنویت و کسب زاد و توشه آخرت تلاش کنند.

(بازدید از هتل آزکی المدینه، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳)

توصیه معنوی به مادر دختری خردسال

نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت در دیدار با دختر خردسال ۱۰ ساله کاشانی، به عنوان یکی از خردسال‌ترین زائران حج امسال، به مادر وی توصیه کرد در اوقاتی که احساس می‌کند دخترش صبر و تحمل بیشتری برای عبادت دارد، او را به زیارت حرم نبوی و سایر اماکن مقدس ببرد و برای اوقات سرگرمی او کتاب تهیه کند.

(بازدید از هتل آزکی المدینه، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳)

الگوگیری از بانوان بزرگ صدر اسلام

بیشتر دختران ائمه معصومین(ع) دوران کودکی خود را در شهر مدینه منوره گذرانده‌اند، الگوگیری از حضرت زهرا(س)، حضرت زینب(س) و بزرگ بانوان صدر اسلام ضرورت دارد.

(بازدید از هتل آزکی المدینه، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳)

زندگی امام رضا(ع) در مدینه

امام رضا(ع) به جز چند سال آخر عمر مبارکشان در مدینه منوره زندگی می‌کردند. این امام همام اکنون به کانون محبت و عشق ایرانی‌ها تبدیل شده است.

الگو برداری از سیره امام رضا (ع)

سیره امام رضا (ع) مصداق سبک زندگی اسلامی است. در بیان ویژگی‌ها و اخلاق رضوی، آنچنان که در کتاب‌های «عیون اخبار الرضا» و «فقه الرضا» آمده، امام رضا (ع) ویژگی‌های ارزشمندی داشتند به طوری که هرگز دلخوری ایجاد نمی‌کردند و وسط حرف کسی نمی‌پریدند و پایش را جلو کسی دراز نمی‌کرد و ایشان هرگز تکیه نمی‌داد و به غلامان و خدمتگزاران دشنام نمی‌داد و آب دهان خود را بیرون نمی‌انداخت و تلاش می‌کرد که همیشه با دیگران غذا بخورد.

(جلسه انس و معرفت در هتل منازل الحسن، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳)

ویژگی‌ها و خدمات شهید رئیسی

شهید آیت‌الله رئیسی در حوزه‌های مختلف در صحنه بود. بالاترین افتخار آیت‌الله رئیسی، تأییدات و حمایت‌های رهبری از برنامه‌ها و عملکرد آن شهید بزرگوار بود. این شهید والا مقام شخصاً در جلسات حج و زیارت حضور می‌یافت و پیگیر امور مختلف حج و زیارت، اعتاب مقدسه بویژه سفر اربعین بود. در آخرین دیداری هم که برای هماهنگی امور با ایشان داشتیم، برای حل برخی مشکلات از جمله مسائل مربوط به امور ارزی دستور صریح صادر کرد. تلخی این ضایعه همچون شهادت شهید بهشتی در تاریخ انقلاب باقی خواهد ماند. همکاری شهید آیت‌الله رئیسی در امور روحانیون حج و ارائه خدمات به ضیوف‌الرحمان عالی بود. آیت‌الله رئیسی از همکاران رابط امور روحانیون بود و در رسیدگی به امور روحانیون و زائران اهتمام و تلاش زائدالوصفی داشت.

(جلسه شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی بعثه، اول خرداد ۱۴۰۳)

غم و اندوه ملت ایران در شهادت رئیس‌جمهور و همراهانش نشان دهنده عمق ارتباط این خادمین بزرگوار با مردم انقلابی ایران اسلامی است. منش و رفتار آیت‌الله رئیسی برای تمامی کارگزاران ملت و انقلاب‌الگو است. سیدالشهدای خدمت در جایگاه رئیس‌جمهور دارای اخلاص در عمل بود و خاضعانه با مردم رابطه داشت و خداوند نیز ایشان را در شب ولادت امام رضا (ع) پذیرفت. این شهدا به ما آموختند که مردم ولی‌نعمت ما هستند و حق مردم برعهده مسئولین این است که خادم آنها باشند تا نزد خدا عزت پیدا کنند. از زائرانی که برای شهدای سانحه هوایی محفل ختم قرآن برگزار کرده‌اند تشکر می‌کنیم و از آنان می‌خواهیم که در این سفر به یاد این شهدا باشند و برای شادی روحشان در حرم نبوی و در جوار بیت‌الله‌الحرام دعا کنند.

(محفل انس با قرآن، اول خرداد ۱۴۰۳)

از ابتدای آشنایی با حضرت آیت‌الله رئیسی ایشان را فردی ساده‌زیست و با پشتکار یافتیم. این خادم‌الرضا ویژگی‌های بارز فراوانی داشت که ما به عنوان خادم ضیوف‌الرحمن باید آن‌ها را به عنوان الگو در خود نهادینه کنیم. اخلاص نخستین ویژگی بازر آیت‌الله رئیسی بود و از خدمت مخلصانه به مردم هیچ‌گاه احساس خستگی نمی‌کرد. همچنین دومین ویژگی ایشان اخلاق‌مداری و شکیبایی بود. شهید سید ابراهیم رئیسی حسن‌خلق داشت و با مردم و حتی بدخواهان خود این چنین برخورد می‌کرد. سومین شاخصه رفتاری این شهید حسن‌ظن و مثبت‌اندیشی بود. اگر عینک بدبینی داشته باشیم نمی‌توانیم کار کنیم. ایشان برای حل مشکلات مردم و مسئله حج کارهای بسیاری انجام داد و دستی که برای مردم کار می‌کند بوسیدنی است. از این رو رئیس‌جمهور شهید حضرت آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی برای ما یک حجت است و مردم هم قدرشناس ایشان بودند برای همین است که خدا مزد خدمتشان را با شهادت داد.

(نشست مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

عزیزانی که به شهادت رسیدند همه اهل عمل و فعالیت بودند و مقام معظم رهبری نیز در رابطه با شهید رئیسی عبارت «مرد خستگی ناپذیر» را بکار بردند. مردی که در طول سه سال، خدمات فراوان فراموش‌ناشدنی داشت که در پیشگاه الهی هم فراموش نخواهد شد. این شهدا برای همیشه آسمانی و ولایی شدند. برای موفقیت و سربلندی مردم ایران در آزمون انتخابات و پیروزی مردم غزه و فلسطین بر دشمن ظالم صهیونیست دعا می‌کنیم.

(دعای کمیل زائران ایرانی، ۷ تیر ۱۴۰۳)

شهادت شهدای خدمت مهمترین سختی حج امسال بود. رئیس‌جمهور و وزیر امور خارجه شهید در پشتیبانی از برنامه های حج نقش موثر و تعیین کننده داشتند. این عزیزان نقش پیش برنده‌ای در کارها از جمله حج و زیارت داشتند و شهادتشان در برنامه‌های حج امسال کاستی‌هایی ایجاد کرد ولی خوشحالیم که در ادامه توفیقات الهی آنچه را باید انجام می‌شد محقق ساخت.

(جلسه هیئت اجرایی انتخابات ریاست جمهوری، ۸ تیر ۱۴۰۳)

خدا را شاکریم که توفیق خدمت‌گذاری ضیوف‌الرحمان را روزی ما کرد تا در موسم حج حضور داشته باشیم. حج امسال همراه با تلخی و شیرینی‌هایی برای ما و زائران بیت‌الله الحرام بود. با شهادت آیت‌الله رئیسی و دکتر امیر عبداللہیان که رئیس‌جمهور محبوب ملت و وزیر خارجه کشورمان بودند کام زائران تلخ شد. این عزیزان علاوه بر اینکه خادم فداکار برای مردم بودند، سفر عمره در دوره ریاست‌جمهوری آیت‌الله رئیسی فعال شد و حج هم معنای دیگری پیدا کرد و اربعین هم سامان یافت. برای رئیس‌جمهور آینده کشورمان هم آرزوی موفقیت داریم و انتظار ما از ایشان این است که از جمله نخستین جلسات، برگزاری شورای حج باشد. رضوان خدا بر شهید رئیسی که اینگونه جلسات را خود ایشان شخصا مدیریت می‌کرد.

(مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳)

شخصیت شهید امیر عبداللہیان

شهید امیر عبداللہیان وزیر امور خارجه شخصیت والایی داشت. ایشان علاوه بر جایگاه حقوقی، عنایت خاصی به جبهه مقاومت داشت و از جهت فردی بسیار متخلق به اخلاق حسنه بود. در مقابل دشمن با صلابت بود و با دوستان نهایت مهربانی و احترام را داشت.

(جلسه شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی بعثه، اول خرداد ۱۴۰۳)

منش، ادب و اخلاق آقای امیر عبداللہیان هم برای ما الگوست. او انسانی وقت‌شناس بود و به تمام ظرایف اخلاقی توجه داشت و در چند جلسه‌ای که با ایشان داشتیم رفتار متواضعی در برابر ما داشت که به شدت من را تحت‌تأثیر قرار داد. به یاد دارم از آقای امیر عبداللہیان سؤال شد که چرا این مقدار به عربستان می‌روید اما عمره به‌جا نمی‌آورید؟ او پاسخ داده بود که ابتدا مشکل مردم بر طرف شود سپس من هم با آنها عمره انجام خواهم داد.

(نشست مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

یاد و خاطره رئیس‌جمهور شهید و دیگر شهدای خدمت را گرامی می‌داریم. هرگاه در موضوع حج به مسئله‌ای بر می‌خوریم مرحوم امیر عبداللہیان حتی اگر در مأموریت بود به کارها رسیدگی می‌کرد.

(نشست روحانیون اهل سنت، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

ارزش شهادت و مقام والای شهیدان

اگر به شرایط سال سوم هجری و نحوه بزرگداشت شهدای اُحد از جمله حمزه سیدالشهداء (عموی پیامبر) در آن روزگار توجه کنیم، می‌بایم شهادت بابی است که خداوند برای بندگان خاص خود باز می‌کند. جایگاه شهادت و ایثار در راه خدا بسیار ویژه است. سردار دلها به ارزش این جایگاه واقف بود و از فرزندان شهدا میخواست تا برای شهادت ایشان دعا کنند. انسان با اهدای جان خود در راه خدا ارزش پیدا می‌کند. خوشا به حال این عزیزان که در مسیر تحقق فرمایشات مقام معظم رهبری و خدمت به مردم به شهادت رسیدند.

(محفل انس با قرآن، اول خرداد ۱۴۰۳)

به مقام والای شهدا توجه داشته باشیم. خانواده شهدا معمولاً زندگی مؤمنانه و دینی دارند و کسب و معاش حلالشان زمینه رشد فرزندان شهیدشان را فراهم کرده است. خانواده شهدا بدون آنکه پیامبر (ص) و امامان معصوم را دیده باشند فرزندان خود را در راه حفظ دین و میهن به فرمان امام خمینی (ره) هاجرگونه تقدیم خدا کردند، اما یک تفاوت میان مادران شهدا و هاجر وجود دارد چراکه خداوند فرزندان مادران شهدا را پذیرفت. بر اساس آیات قرآن کریم از مقام ابراهیم به عنوان نمازگاه نامبرده می‌شود و اقامه نماز پشت مقام ابراهیم به تعبیر دیگر اقتدا به امام در نماز طوافمان است. پیامبر گرامی اسلام از خانواده شهدا تجلیل کردند و درباره حمزه سیدالشهداء (ع) فرمودند که حمزه گریه کن ندارد و پس از آن خانواده سایر شهدا نیز برای ایشان عزاداری کردند. شکست در غزوه احد عبرت‌هایی دارد که یکی از آنها سرپیچی از فرمان رهبری است. هرگاه ما دنبال مال دنیا و غنیمت‌ها برویم یا ارزش‌ها و خانواده شهدا را فراموش کنیم دشمن‌ها بر ما غلبه خواهند کرد. دیدار و سرکشی و تجلیل از خانواده شهدا مسأله مهمی است که مقام معظم رهبری همواره بر آن تأکید دارند، چرا که منشور مومنانه زیستن است. وصیت‌نامه شهدا درس‌های فراوانی دارد در وصیت‌نامه شهدا معرفتی مشاهده می‌شود که نشان می‌دهد آنان در کوتاه مدت به فضیلت‌های بسیاری دست یافته‌اند و ره صدساله را یک‌شبه پیمودند.

(مراسم تجلیل از خانواده معظم شهدا، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

ما به والدینی که فرزندان‌شان را برای دفاع از اسلام و میهن به جبهه فرستادند و هنوز خبری از فرزندان‌شان ندارند و منتظرند تا پلاکی و یا استخوانی از عزیزانشان باز گردد، درود می‌فرستیم.

(نشست صمیمی با جوانان، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

ضرورت پیوست‌های فرهنگی

بخش رایانه ستاد مدینه ضرورت دارد به پیوست‌های فرهنگی در تهیه نرم‌افزارهای مرتبط با حج توجه کند. اطلاعات و داده‌ها باید به گونه‌ای باشد که در حج به همه زائران به یک دید نگریسته شود. همچنین مسئولان طراحی نرم‌افزار حج و زیارت باید امکان پرسش از روحانی و تعامل و ارتباط با مدیر کاروان و مدیر سازمان حج را فراهم کنند.

(بازدید از ستاد مدینه، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

ضرورت روشن‌گری روحانیون

دشمنان نخواهند توانست که به ملت مقاوم ایران ضربه بزنند و خودشان خواهند سوخت چراکه رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای مردم را هوشیار می‌کنند و آگاه هستند. همچنین روحانیون کاروان‌ها در حج باید توطئه‌ها و شایعات دشمن را با روشن‌گری نقش برآب کند. همان‌طور که مقام معظم رهبری فرمودند حج وحدت و برائت خوبی در کنار برادران مسلمان خواهیم داشت.

ختم گروهی قرآن

زائران در حج ۱۴۰۳ ختم گروهی کلام الله مجید دارند. علاوه بر این به نیابت از شهدای خدمت زیارت خواهند کرد.

(نشست مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

جایگاه میقات مسجد شجره

به تاریخچه میقات شجره که بنگریم، پیامبر اکرم (ص) چندین مرتبه در این مسجد مُحرم شدند و امامان معصوم، پاکان عالم هم پس از احرام بستن در این مسجد، به سمت مکه رفته‌اند. مهم است که انسان قبل از احرام توبه کند. دعای ۳۸ صحیفه سجاده در باره اعتذار یا عذرخواهی کردن است. بهترین کار در این مکان رجوع به گذشته خویش است و آنهایی را که گردن ما حق دارند یا ناراضی هستند یاد کنیم و در حالت سجده برابر خدا عذرخواهی و استغاثه نماییم. شایسته است ضیوف‌الرحمن در میقات شجره به یاد رئیس‌جمهور شهید آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی و دیگر شهدای خدمت نماز بخوانند.

(بازدید از مسجد شجره، ۳ خرداد ۱۴۰۳)

توجه به هماهنگی آیات با محل نزول و موضوع سخنرانی

آیات کلام‌الله مجید که در جلسات خود در ایران قرائت کرده‌اید در این سرزمین نازل شده است. بنابراین از فرصت حضور در مکه و مدینه استفاده کنید و مبادا غفلت موجب شود تا هنگام بازگشت حسرت بخورید. تنوع و نوآوری در اجرای آیات قرآن کریم یکی از نکاتی است که قاریان باید به آن توجه کنند. آنطور که من اطلاع دارم اعضای کاروان قرآنی نور را قاریانی جوان تشکیل داده‌اند و این نشان دهنده توان و انگیزه شما برای اجراهای بی‌نظیر است. اهمیت برخی از نقاط در مکه و مدینه به اعتبار وقایع و رویدادهایی است که در صدر اسلام در آنجا اتفاق افتاده است. در مسجدالنبی، مسجد قبا، مسجد ذوقبلتین، مساجد سبعة یا محل وقوع غزوات احد و خندق در مدینه و جبل‌النور و سایر مکان‌های تاریخی مکه آیات متناسب با حوادث و وقایعی که رخ داده را تلاوت کنید. برای تولید محتوای فاخر از سوی قاریان قرآن در سرزمین وحی، ضمن حضور در محل‌هایی که شأن نزول آیات را دارند، از تلاوت‌های خود فیلم تهیه کنید، چراکه اجرای قاریان اینگونه ماندگار و فاخر خواهد شد و بر روی مخاطبان اثر فراوانی خواهد گذاشت. آیات قرآن زنده هستند و در شنوندگان حرکت ایجاد می‌کنند.

(دیدار قاریان قرآن کریم، ۴ خرداد ۱۴۰۳)

هماهنگی با سخنرانان یک ظرفیت ویژه برای اجرای محافل شماسست. سخنرانان با استدلال بر آیاتی که تلاوت کرده‌اید بر مخاطبان اثر خوبی خواهند گذاشت. همچنین توصیه می‌کنم که پیش از تلاوت توضیحی درباره آیاتی که می‌خوانید به مخاطبان بدهید به این دلیل که در برقراری ارتباط عمیق‌تر با مخاطبان اثر می‌گذارد و کرسی تلاوت، محلی برای ایجاد تحول در مخاطبان است.

(دیدار قاریان قرآن کریم، ۴ خرداد ۱۴۰۳)

شما قاریان برای دو نعمت باید خدا را شکرگزار باشید، نخستین شکرگزاری برای توفیق حفظ و قرائت قرآن کریم است و سپاسگزاری دیگر هم برای حضورتان در سرزمین وحی خواهد بود. وقتی شما در منطقه و نزدیک زائران حضور داشته باشید به راحتی می‌توانید با توجه به این حضور نیاز مخاطبان خود را درک کنید و آیات را مبتنی بر سخنان خطیبان

بعثه قرائت کنید. همچنین هنگام قرائت در اماکن اسلامی، آیات مرتبط، مباحله یا أحد را در مکانی که این اتفاق افتاده است بخوانید که این کار بسیار اثرگذار است. خدمت‌گزاری به زائر باید فراگیر باشد و از خدا بخواهیم تا این توفیق را به ما بدهد. برای همین توصیه می‌کنم گروه همخوانی و تواشیح العباد برنامه‌ای برای همخوانی قصیده «حُجره شریفه» و یا «بُرده بوصیری» داشته باشند زیرا زائران اهل سنت سراسر جهان به آن علاقه ویژه دارند

(دیدار با اعضای کاروان قرآنی نور، ۴ خرداد ۱۴۰۳)

توجه به مسئله امامت در حج

در این سرزمین توجه به مسئله امامت یک ضرورت است و باید برای ظهور حضرت حجت (عج) دعا کنیم. احیای حج ابراهیمی یکی از میراث‌های ماندگار امام خمینی (ره) است. اقداماتی که اکنون در جهان اسلام شاهدیم و گرایش ملت‌ها به دین و اماکن زیارتی نتیجه توصیه‌ها و راهبری‌های امام امت است. ما اکنون در جغرافیایی هستیم که برخی حوادثی که برای ائمه اتفاق افتاده در این سرزمین بوده است. نیازهای فکری زائران را می‌توان با ارائه توضیح درباره اماکن مختلف این سرزمین برطرف کرد. برای این مسئله شناخت روحیات زائر مهم است.

(جلسه مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۸ خرداد ۱۴۰۳)

تفکر و خودشناسی؛ با فضیلت‌ترین عمل در مدینه

با فضیلت‌ترین عمل در مدینه «تفکر» است. همچنین «خودسنجی» از دیگر نکاتی است که باید در رفتارمان مدنظر قرار دهیم، چراکه نشان می‌دهد چه مقدار با سیره پیامبر اسلام (ص)، امامان معصوم (ع) و امامین انقلاب اسلامی فاصله داریم. تحلیل اماکن، مساجد و غزوات در این سفر معنوی یک اصل مهم است. مردم در غزه أحد به شش گروه: متمردين، فرصت‌طلب‌های مال‌دوست، نیروهای عافیت‌طلب، ایثارگران شهید، افرادی که روحیه افراد را تضعیف می‌کردند و همراهان پیامبر اسلام در «حمراء الاسد» تقسیم شدند و خداوند در وصف حال هر یک از این افراد آیاتی نازل کرد. ما با آگاهی یافتن از وصف حال آنان و خودسنجی باید با خود فکر کنیم که اگر زمان پیغمبر بودیم جزو کدامیک از این گروه‌ها بودیم. اگر برای مردم این محورها همانندسازی شود، زائران خودشان را با اصحاب پیامبر (ص) مقایسه خواهند کرد و برایشان تلنگری خواهد بود.

(جلسه مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۸ خرداد ۱۴۰۳)

توجه به فداکاری جانبازان

فرصت حضور در حرم نبوی و جنت البقیع را باید غنیمت دانست. خستگی برای جانبازان معنا ندارد، عزیزانی که در راه اسلام و میهن از جان خود گذشتند. با توجه به سیره پیامبر، از جانبازان می‌خواهم تا در حرم نبوی و بقیع با خود عهد ببندند سیره پیامبر اسلام (ص) را سوغات ببرند و همراه داشته باشند. زائران در هنگام حضور در شهر پیامبر باید مراقب باشند که درگیر ظواهر نشوند.

(بازدید از هتل مدینه الجدیدة، ۹ خرداد ۱۴۰۳)

فداکاری و زحمات همسران این عزیزان جانباز را که سال‌ها از اسوه‌های صبر و مقاومت هشت سال دفاع مقدس مراقبت و نگهداری کرده‌اند، قابل تقدیر می‌دانیم.

(مراسم برائت از مشرکین، ۲۶ خرداد ۱۴۰۳)

یکی از آموزه‌های پیامبر اکرم به عنوان «محمد امین»، امانت‌داری در دورانی بود که جاهلیت بابت غارت‌هایشان به خود افتخار می‌کردند. امانت‌داری مصادیق فراوانی دارد و یکی از اصلی‌ترین ارکان امانت‌داری، نظام است که امام خمینی (ره) آن را بر دوش ما نهادند. همچنین حفظ خانواده و سلامتی از دیگر موضوعاتی هستند که باید به آن توجه شود.

(بازدید از هتل مدینه الجدیدة، ۹ خرداد ۱۴۰۳)

آداب حج در کلام امام صادق (ع)

امام صادق (ع) برای حج حدود چهل توصیه و ادب حج‌گذاری بیان می‌کنند از جمله آن که انسان حج را برای خدا انجام دهد و انگیزه غیر خدایی در خود راه ندهد. دلهره را از خود دور کنید، خداوند برای این سفر افراد را گلچین می‌کند و به مقداری که زمینه‌سازی کرده‌اند به این سفر معنوی دعوت می‌نماید و دیگر آن که در این سفر به خدا توکل و با همسفران خود با اخلاق خوش رفتار کنید. اگر با همسر خود به این سفر مشرف شده‌اید به نحوی رفتار کنید که این سفر برای او بسیار بیاد ماندنی باشد. اگر انسان می‌خواهد خادم زائر باشد بهتر است خدمتگزار شریک زندگی‌اش شود، توجه داشته باشید اگر منت بگذارید که شما را به این سفر آورده‌ام هر آنچه را که باید از این سفر به دست آورید از دست می‌دهید. حال که خداوند این امکان را فراهم آورده است که به زیارت بیت‌الله الحرام مشرف شوید سعی کنید این سفر نقطه‌ی شیرین و آغازی برای بهتر زندگی کردن باشد. به نحوی برنامه‌ریزی کنید که در وقت نماز در مسجدالحرام و مسجدالنبی در کنار دیگر زائران باشید و روزهای خود را به نحوی بگذرانید که در بازگشت از این سفر غبطه نخورید.

(نشست مسئولان در هتل مدینه الجدیدة، ۱۰ خرداد ۱۴۰۳)

فداکاری اصحاب پیامبر (ص)

خداوند در آیه ۱۴۶ سوره آل عمران می‌فرماید: چه بسیار رخ داده که پیغمبری جمعیت بسیار (از پیروانش) همراه او جنگیدند و با این حال، اهل ایمان با سختی‌هایی که در راه خدا به آنها رسید هرگز بیمناک و زبون نشدند و سر زیر بار دشمن فرو نیاوردند و (صبر و ثبات پیش گرفتند که) خدا صابران را دوست می‌دارد. این آیه به بیان اوصاف ربیون از اصحاب پیامبران پرداخته است. اصحاب پیامبران جان برکف در مقابل دشمنان ایستاده و ایثار و جان‌فشانی می‌کردند. پویا و کوشا بودند و تسلیم نمی‌شدند و با تمام وجود در راه آرمان‌های پیامبران تلاش و مجاهدت می‌کردند. ما که مدیون رسول اکرم هستیم و به یاران باوفا و سرنوشت‌ساز آن حضرت بدهکاریم در زیارات یاد سرداران بزرگ اسلام را گرامی بداریم. امام امت (ره) و یارانش هم فداکارانه در مقابل طاغوت ایستادند و تسلیم نشدند. امام نگرش جدیدی را به جهان عرضه کرد و آموزه‌های حج ابراهیمی را احیاء نمود. امام امت به زائران خانه خدا پیام دادند: ای کسانی که در کنار خانه خدا به عبادت نشسته‌اید برای کسانی که در مقابل دشمنان اسلام ایستاده‌اند دعا کنید. مقام معظم رهبری هم به زائران حج ۱۴۰۳ سفارش کردند برای پیروزی کسانی که قیام کرده و در مقابل دشمن ایستاده‌اند و هرروز شهید می‌دهند و فرزندان و اعضای خانواده‌شان شهید می‌شوند دعا کنید.

(نشست مسئولان در هتل مدینه الجدیدة، ۱۰ خرداد ۱۴۰۳)

درباره هجرت پیامبر اکرم (ص) در مسجد بیعت مردم یثرب تعهد کردند که از آن حضرت دفاع کنند. پس از آن پیامبر که علاقه بسیاری به مکه داشتند به یثرب رفتند و در سال دوم در غزوه بدر بر مشرکین مکه پیروز شدند. امداد الهی باعث پیروزی پیامبر و لشکر اسلام شد و بر اساس قرآن، تقوا و صبر لازمه‌ی امداد الهی هستند بنابراین شما که امدادگر هستید با صبر و تقوا می‌توانید موفق باشید. همیشه دست توسل و نیاز باید به سمت خدا باشد چراکه پیامبر رحمت هم مرتب از خدا طلب کمک می‌کردند.

تبیین مقام امامت

امامت و رهبری با استناد به آیات قرآن در امتداد خط هادیان الهی است. خداوند در مورد حضرت ابراهیم(ع) می‌فرماید بعد از آن که او را آزمودیم امام قرار دادیم یعنی آن ظرفیت باید آنقدر بالا باشد که حضرت حق آن را تایید کند. کسی که به این جایگاه دست می‌یابد باید بر روی خودسازی کار کرده باشد و حضرت ابراهیم بعد از آزمایش‌های سه‌گانه بود که از مرحله نبوت به امامت رسید.

(مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی (ره)، ۱۴ خرداد ۱۴۰۳)

ویژگی‌های خاص امام امت (ره)

از امام امت بعنوان شخصیت بی‌نظیر عصر حاضر یاد می‌شود که جهان مشابه آن را به خود ندیده است. امام خمینی در فقه، فلسفه، اصول، تفسیر و اخلاق سرآمد بود. معمار کبیر انقلاب اسلامی شخصیت‌های بزرگی را ساخت و تحویل جامعه اسلامی داد. رهبری و احیای نقش‌های اصلی امام خمینی بود. حج ابراهیمی را امام امت احیا کرد و ایشان به حاجیان فرمود که حج ابراهیمی انجام دهید حجتی که برائت دارد چون خدای بزرگ در برنامه‌های عبادی برائت را بیان کرده است. برگزاری پرشکوه نمازهای جمعه در کشور، اعتکاف، عرفه، راهاندازی جهاد سازندگی، کمیته امداد برای رسیدگی به محرومین و بنیاد شهید و ایثارگران و اهمیت دادن به امور علمی از دیگر اقدامات امام امت در ارتباط احیاء آموزه‌های دینی است. پیشرفت‌های کشور در زمینه‌های مختلف علمی و نانو تکنولوژی مرهون روحیه اعتماد به نفسی است که امام در جامعه ایران تقویت کرد و با شعار ما می‌توانیم گسترش داد. مطابق روایت "الْعَالَمُ بَزْمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَابِسُ" آن کس که به زمان خویش دانا و آشنا باشد، شبهات به او هجوم نمی‌آورند" به بصیرت امام خمینی توجه کنیم که نسبت به اتفاقات زمان و آینده‌نگری آگاه بودند. نامه به گورباچف و از بین رفتن کمونیسم نتیجه‌ی دقت و وسعت نگاه امام در مسایل و امور بین‌المللی بود. ابتکار اعلام روز جهانی قدس در حمایت از قضیه فلسطین یکی دیگر از ویژگی‌های امام است. از زمانی که امام امت این روز را اعلام کرده‌اند روزه‌روز دامن‌های آن گسترده‌تر شده تا جایی که امروز رژیم صهیونیستی به قول مقام معظم رهبری در دالانی بن‌بست قرار گرفته است که به نابودی‌اش منجر خواهد شد. احیاء برائت از مشرکین و توجه به بُعد معنوی و انجام درست مراحل حج هم از توصیه‌های امام امت است. امام از حجاج بعنوان سفیران جمهوری اسلامی ایران نام می‌برد و تاکید می‌کرد که این موارد را رعایت و محقق سازند. امام تاکید دارد که مسلمانان حاضر در حج باید بدانند که دشمن اصلی اسلام قرآن و پیامبر عظیم‌الشان استکبار جهانی و رژیم کودک‌کش صهیونیستی است که برای تفرقه انداختن بین مسلمان‌ها دست به هر توطئه‌ای می‌زنند. امام خمینی مسلمانان را به وحدت کلمه فرا می‌خواند و سود اختلاف کلمه در حج را در جیب دشمنان می‌دانست. امام حجاج ایرانی را که حامل پیام انقلاب هستند در مکه و مدینه به مدارا با مسلمانان و مسالمت و دوری از اعمال خشونت توصیه می‌کرد. ادب و خوش‌اخلاقی، تقید به نماز اول وقت، انس با قرآن، خواندن ادعیه بویژه دعای کمیل و مناجات شعبانیه از دیگر ویژگی‌های امام امت بود. امام راحل در عین شجاعت، تواضع هم داشت و بسیار ساده‌زیست بود. امام در عین داشتن روحیه‌ای امیدوار و خستگی‌ناپذیر، توکلش به خدا بود، تکامل و رشد مستمر داشت و علاوه بر مردم‌داری در دوران سخت مبارزه در مسیر انجام وظیفه الهی آرام بود و دیگران را نیز به آرامش دعوت می‌کرد.

(مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی (ره)، ۱۴ خرداد ۱۴۰۳)

امام خمینی (ره) احیاگر مراسم برائت در حج ابراهیمی است. حضرت ابراهیم(ع)، حضرت نوح(ع) و... از پیامبران الهی هستند که بنابر آیات قرآن برائت داشته‌اند. همانطور که در آیه ۴ سوره ممتحنه آمده است: «قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ - قَطْعًا بِرَأْيِ شِمَا در [پیروی از] ابراهیم و کسانی که با اویند سرمشقی نیکوست آنگاه که به قوم خود گفتند ما از شما و از آنچه به جای خدا می‌پرستید

(مراسم برائت از مشرکین، ۲۶ خرداد ۱۴۰۳)

ارتقای معرفت دینی

به زائران عزیز توصیه می‌کنم از فرصتی که در اختیار دارند نهایت بهره را ببرند و از بالا بردن معرفت دینی و حضور در مسجدالحرام برای ختم قرآن غافل نشوند و از قاریان و قرآنیونی که در خدمت آن‌ها هستند استفاده کنند. زائران ۱۶ سال در انتظار حضور در این مکان مقدس بوده‌اند، بدانند هیچ عملی ثواب ختم قرآن در سرزمین وحی را ندارد، بنابراین ضیوف‌الرحمان تلاش کنند از ختم کلام‌الله مجید در مسجدالحرام و حتی مساجد منطقه که ثواب ویژه‌ای دارد غافل نشوند و از ظرفیت روحانیون کاروان‌ها برای بالا بردن معرفت دینی خود استفاده کنند.

(مراسم استقبال در هتل البلد الطیب، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

حج، پیام‌های فراوانی دارد که زائران در بازگشت از سفر به دیدارکنندگان اعلام می‌کنند و باید از نگاه سطحی و ظاهری به حج پرهیز کرد. اقامه نمازهای جماعت، روزه گرفتن، همیاری و عبادت نمونه‌ای از فعالیت‌هایی است که زائران انجام می‌دهند و می‌تواند بخشی از پیام‌ها باشد. با تأکید بر اخلاص و پرهیز از ریا در بیان حجاج، توصیه می‌کنیم که زائران در بازگشت به میهن بُعد معرفتی، رشد فکری و ایجاد امیدواری را در تعامل با دیگران تقویت کنند و جاذبه یا دافعه کاذب هم نداشته باشند. پیام‌های پیامبر رحمت در آغاز بعثت "قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلَحُوا" و آخرین پیام در حج که فرمود "مَعَاشِرَ النَّاسِ حُجُّوا الْبَيْتَ بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّقْوَى، وَلَا تَنْصَرَفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَإِقْلَاعٍ" و همچنین مطالعه نهج‌البلاغه را مورد توجه قرار دهید، چرا که آموزه‌های این کتاب برای همگان مفید است. بعنوان نمونه در نامه ۳۱ امام علی(ع) این نامه را در منطقه جنگ صفین برای امام مجتبی(ع) در ۱۶ صفحه نوشته‌اند که راهنمایی پدر به فرزند است و نامه ۵۳ به مالک اشتر معروف به عهدنامه که شاخصه‌های مدیریتی و کارگزاری بیان شده است.

(همایش علمی زائران اهل سنت، ۷ تیر ۱۴۰۳)

ابراهیم‌شناسی در حج

ابراهیم‌شناسی و ارائه درس‌هایی درباره سیره حضرت ابراهیم(ع) از ویژگی‌های بخش فرهنگی حج امسال بوده.

(مراسم استقبال در هتل البلد الطیب، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

توئی و تبری

انسان باید نسبت به مؤمنین هم‌گرایی و نسبت به دشمنان اسلام واگرایی داشته باشد.

(مراسم دعای کمیل در هتل ویولت، ۱۷ خرداد ۱۴۰۳)

نبی مکرم اسلام نیز در عین حال که بر هم‌گرایی تأکید می‌کرد، در مقابله با دشمنان با واگرایی و کوبنده عمل می‌کرد، همانطور که در آیه ۲۹ سوره فتح آمده است «مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ - مُحَمَّدٌ [ص] پیامبر خداست و کسانی که با اویند بر کافران سختگیر [و] با همدیگر مهربانند.

(همایش حج در نگاه رهبری، ۲۰ خرداد ۱۴۰۳)

رفتار برخی کشورهای جهان مغایر با دستورات الهی و فطرت انسانی است. نبی مکرم اسلام و یاران ایشان بنابر آیه ۲۹ سوره فتح "مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ - مُحَمَّدٌ [ص] پیامبر خداست و کسانی که

با اویند بر کافران سختگیر [و] با همدیگر مهربانند" در مقابله با دشمنان بسیار کوبنده عمل می‌کردند و در میان خود مهربان بودند.

(مراسم برائت از مشرکین، ۲۶ خرداد ۱۴۰۳)

وفات در سرزمین وحی

به روحانی کاروانی که یکی از زائران آن پس از انجام اعمال عمره تمتع دار فانی را به دلیل سکنه قلبی وداع گفت توصیه می‌کنم حال که با رضایت وراثت، پیکر این مرحوم قرار است در سرزمین وحی دفن شود از زائران بخواهد تا برای وی نماز لیلۃ‌الدفن بخوانند. همه انسان‌ها از دنیا می‌روند ولی از دنیا رفتن برخی افراد در بین اعمال عمره و حج تمتع و حالت پاکی از گناه انتخاب خاص خداوندی است و صبر و شکیبایی برای شما و سایر بازماندگان از خداوند متعال مسئلت می‌نمایم.

(بازدید از درمانگاه هتل ارکان بکه، ۲۰ خرداد ۱۴۰۳)

جامعه‌سازی از طریق حج

جامعه اسلامی با حج قوام پیدا می‌کند. خداوند متعال در آیه ۹۷ سوره مائده می‌فرماید «جَعَلَ اللَّهُ الْكُعْبَةَ الْآبِيَةَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ» بنابراین حتی اگر حج‌گزاری نباشد، دولت اسلامی وظیفه دارد از بیت‌المال زمینه برپایی مراسم حج را فراهم کند. فریضه معنوی حج یک عبادت بین‌المللی است که نقش مهمی در مناسبات و تعاملات اجتماعی دارد.

(همایش حج در نگاه رهبری، ۲۱ خرداد ۱۴۰۳)

بردباری و اخلاص در کار فرهنگی

ما هم ادامه دهنده راه حضرت ابراهیم هستیم و باید توجه کنیم که کار فرهنگی به بردباری، دلسوزی و انابه نیاز دارد و اخلاص در عمل، آینده‌نگری، فهم مناسک و ابلاغ خردمندانه هم بسیار مهم است. داشتن طرح و برنامه در این سفر معنوی لازم است. اعتمادسازی و جلب اعتماد را در دستور کار قرار دهید. دعاها ۲۴ و ۲۵ صحیفه سجادیه از مواردی است که می‌توان با آن بر مخاطب اثر گذاشت و بذل محبت را در دل‌های زائران و فرزندان‌شان کاشت. برخورد مشفقانه در کاروان‌ها توسط روحانیون اثرگذار است. ضمن برخورد مشفقانه با زائران، خادم آنها باشید و تجربیات و اندوخته‌های خود را به معین‌ها انتقال دهید.

(همایش خادمان فرهنگی، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

حضور روحانیون با لباس روحانیت

حضور روحانیون در مسجدالحرام با لباس روحانیت ضرورت دارد. این سرزمین قطعاً محل حضور حضرت ولی‌عصر ارواحنا فداه است و چه زیباست آن حضرت سربازان خود را با لباس مقدس روحانیت در مسجدالنبی و مسجدالحرام مشاهده کنند.

(همایش خادمان فرهنگی، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

ویژگی‌های روحانیون اهل سنت ایران

من از عزیزان اهل سنت که شمار زیادی از آنان مرزنشین هستند سپاسگزارم که دست رد به سینه دشمنان زدند. سواد و فضل روحانیون اهل سنت ایران به دلیل دوره‌هایی که گذرانده‌اند بسیار عالی است. آنها افرادی کم‌توقع و پر خیر هست. با تلاش همگان تمامی امکانات برای انتقال زائران اهل سنت به مشاعر مقدسه جهت انجام اعمال حج آماده

(همایش سراسری روحانیون و حجّاج اهل سنت، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

اکنون که سطح دانش افراد جامعه بالا رفته است، خدا را شکر روحانیون اهل سنت ما هم از نظر دانش در سطح بسیار خوبی هستند و اقدامات لازم را برای رشد عزیزانمان انجام خواهیم داد. وحدت و انسجام میان شیعه و سنی مثال‌زدنی است با وجودی که خیلی‌ها تلاش کردند اتحاد میان ما را از بین ببرند، ولی عزیزان روحانی شیعه و سنی مانع این کار شدند.

(نشست روحانیون اهل سنت، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

از اقدام اهل سنت کشورمان در برپایی ویژه برنامه‌ای در روز عرفات و قرائت پیام مقام معظم رهبری در این مراسم تقدیر می‌کنیم. مشارکت علمای متعهد، دین‌دار و دغدغه‌مند اهل سنت در این برنامه موجب دل‌خوشی اهل غزه و در نهایت خرسندی رسول الله (ص) خواهد شد. اهل سنت برادر و مورد احترام ما هستند. از مدیریت اهل سنت بعثه مقام معظم رهبری می‌خواهم که برای روز عرفه حج آینده پیش‌بینی لازم برای اجرای برنامه را داشته باشند. فلسفه وجودی همه ما خدمت به زائر است، شیعه و سنی در ایران برادرند. کاروان‌هایی از برخی استان‌های ایران در حج امسال حضور دارند که نیمی از زائرشان از اهل سنت و نیمی دیگر از پیروان مذهب شیعه هستند و در صفا و صمیمیت در حال اجرای اعمال خود می‌باشند.

(همایش گرامیداشت خادمان اهل سنت، ۲۸ خرداد ۱۴۰۳)

مدیریت اهل سنت بعثه و شورای افتاء در حج ۱۴۰۳ نقش بسیار خوبی ایفا کردند و این دو بخش با وجود تعداد کم نیروی انسانی، از چشم‌انداز وسیعی برخوردار و افق روشنی دارند. وحدت، انسجام و هماهنگی موجود میان مردم ایران را در دیگر کشورهای اسلامی سراغ نداریم. عملکرد خادمین فرهنگی اهل سنت در حج امسال خوب بود. این خادمان فرصت‌های بسیار خوبی را برای مشارکت همه زائران در فعالیت‌های بعثه فراهم، مدیریت و زمینه‌سازی کردند که به عنوان مثال انجام درست و دقیق مراسم براءت از مشرکین از آن جمله بود. برخی از برنامه‌های اجرا شده توسط مدیریت اهل سنت بعثه بسیار عالی بود؛ بهبود طرح دبیران حج اهل سنت، فعالیت معینه‌های ثابت و برگزاری نشست‌های علمی. در راستای صحبت از وحدت میان شیعه و سنی پیشنهاد استفاده از عبارت «وحدت اسلامی» مناسب‌تر است. اساساً این وحدت فرزند طبیعی اسلام است و همگرایی در آن تنیده شده است و قرآن نیز همواره تأکید بر اصل «واعتصموا بحبل الله» دارد که دستور خداوند است. از مدیریت اهل سنت در بخش ارزیابی عملکرد تقدیر می‌کنیم. تقویت مدیریت اهل سنت بعثه را همانند سایر بخش‌ها وظیفه خود می‌دانم و بازخورد آن را هم در حج امسال شاهد بودم.

(دیدار با مدیریت اهل سنت بعثه، ۴ تیر ۱۴۰۳)

تقویت دوستی امت‌ها در حج

حج می‌تواند فرصت تقویت برادری، همیاری، همکاری و دوستی بین تمام امت اسلامی را فراهم نموده و به همفکری برای رشد و گسترش جهان اسلام منجر شود. جمهوری اسلامی ایران برای انتقال تجربیات خود در زمینه حج و حج‌گزاری به خادمین ضیوف‌الرحمان در کشمیر همانطور که پیشتر اعلام کرده آمادگی دارد. حج‌گزاری در تحکیم جوامع اسلامی و برنامه‌های اسلامی و قرآنی تأثیر دارد. همان‌گونه که در زمان پیامبر اکرم (ص) از کارکردهای حج به صورت مطلوب بهره‌برداری می‌شد امیدواریم در این دوران هم در جهت رشد جوامع اسلامی بکار گرفته شود.

(دیدار با هیئتی از بعثه کشمیر، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

در مقابل هر پیامبر الهی، جامعه واکنش‌های متفاوتی داشت. گروه نخست مؤمنان اند که در ایمان پایبند هستند. گروه دوم منکران که افراد کافرند و گروه سوم که منافقین هستند و در ظاهر به پیامبر ایمان دارند، اما در باطن آن حضرت را قبول ندارند. گروه چهارم هم مشرکین هستند که ادعای ایمان به پیامبر با دلبستگی به عقائد باطل را باهم دارند، و از اعتقادات خود دست بر نمی‌دارند. ما در شبانه‌روز در نمازهای یومیه ده بار برائت می‌جوئیم. در سوره حمد مصداق مومنان انعمت علیهم و عبارت «غیر المغضوب علیهم و لا الضالین» مشرکین، کافرین و منافقین است.

(مراسم برائت از مشرکین، ۲۶ خرداد ۱۴۰۳)

ویژگی‌های حج مطلوب

حجی که سرشار از آموزه‌های دینی باشد، این حج مطلوب است. یعنی حج مطلوب حجی است که قبل از تحقق و تکونش باید مقدماتش انجام بگیرد. هزینه‌ای که برای حج می‌خواهد اتفاق بیفتد باید حلال و پاک باشد. در روایات داریم که ائمه‌ی معصومین علیه‌السلام فرمودند که ما مهریه همسر و هزینه‌ی حج را از بهترین اموالمان انتخاب می‌کنیم. خود زائر باید آمادگی روحی روانی داشته باشد. حاجی باید معرفت داشته باشد، یعنی وقتی که جای‌جای حرم را می‌رود با یک شناخت و معرفتی باشد، مثلاً حجر اسماعیل را بداند که در اینجا چه اتفاقی افتاده. این بانوی بزرگواری که داخل این حجر آرمیده است جناب هاجر چه شخصیتی بوده است. جناب اسماعیل چه شخصیتی بوده، ما چه دینی به این بزرگواران داریم. چرا ما باید دور قبر جناب هاجر یک بانوی محترمه طواف بکنیم. مگر ایشان در چه جایگاهی بوده که این قدر اهمیت پیدا کرده است که نمی‌شود پا روی قبرش گذاشت و باید قبرش در مطاف قرار بگیرد یا در رابطه‌ی با خود جناب اسماعیل، ذبیح‌الله که چه شخصیت بزرگی بوده است. حج با این شرایط است که می‌تواند یک عمل معنوی منطبق با ضوابط مطلوب اسلامی باشد. خدای بزرگ در قرآن می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا» مؤمنین زیاد یاد خدا باشید، زیاد ذکر بگوئید که حج یکی از همین مواضع هست. حج همه‌ی برنامه‌هایش همراه با یاد خدا و ذکر است. از وقتی که طرف تصمیم می‌گیرد که به حج مشرف شود، اولین قدمش این است که مالش حلال باشد که این مصداق ذکر است. وقتی می‌خواهد به سمت حج برود، دعای سفر ذکر خداست. می‌خواهد وارد حرم امن الهی بشود دعا دارد. در طول سفر مستحب است انسان ذکر بگوید. وقتی فرد می‌خواهد محرم بشود آن هم ذکر دارد، لبیک اللهم لبیک، ذکر حج است. تازه وقتی به مکه رسید، ورودی مسجدالحرام ذکر دارد، دعا دارد. وارد مسجدالحرام شد چشمش به کعبه افتاد دعا دارد، ذکر دارد. طواف می‌خواهد بکند، ذکر خاص خودش را دارد. نماز طواف می‌خواهد بخواند ذکر و دعا دارد. خداحافظی از حجرالاسود، نوشیدن آب زمزم و... همه ذکر دارد، یعنی سراسر اعمال حج، یاد خدا و ذکر خدا است. بنابراین همان‌گونه که رهبر انقلاب فرمودند حج محل ذکر است و باید انسان از این فرصتی که در اختیارش هست به بهترین شکل ممکن استفاده کند

(مصاحبه با پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری (حج)، ۲۸ خرداد ۱۴۰۳)

جایگاه و شأن اهل علم

افرادی که به عالم احترام می‌گذارند، در واقع به رسول‌الله (ص) احترام می‌گذارند، اما عالم به این معنا نیست که فقط حامل برخی علوم باشد، بلکه عالم واقعی کسی است که اهل عمل باشد تا بتواند الگو شود. روایتی از امام علی (ع) وارد شده است: «إذا رایت عالماً فکن له خادماً - هرگاه دانشمندی را دیدی، خدمت‌گزار او باش». مسئولیت عالم بسیار سنگین است و یکی از وظایف بزرگ عالم این است که افراد جامعه را هدایت و راهنمایی کرده و از حق دفاع کند. تاریخ اسلام شاهد ظهور علما و اندیشمندان بزرگ شیعه و سنی بوده است که علاوه بر عالم بودن، اهل عمل نیز بوده‌اند. خداوند متعال درجات و منزلت والایی برای علما قرار داده است.

برنامه ریزی فرهنگی برای حج سال بعد

ضمن تشکر و قدردانی از اقدام کاروان های اهل سنت در اجرای برنامه برائت از مشکین و روز عرفه امسال، اجرای برنامه های فرهنگی برای کاروان های شیعی و اهل سنت یکنواخت انجام می گیرد و تمامی محافل اعم از انس با قرآن، انس و معرفت و جلسات روایت گری برای تمامی زائران برگزار می شود. با توجه به استقبال خوب از برنامه روایت گری که امسال در کاروان های اهل تشیع اجرا شد، این برنامه با بهره گیری از روحانیون اهل سنت که اهل بیان هستند، نیز باید اجرا شود. رابطین فرهنگی نمایندگان بعثه مقام معظم رهبری در مناطق مختلف هستند، در سال های آینده با هدف سهولت در تردد و در دسترس بودن در هر منطقه برای هتل های زائران ایرانی، قاری، سخنران و مداح مستقر شوند که در حقیقت ستاد واسط خواهد بود، این امر نیاز به ساماندهی دارد. قاریان فعالیت گسترده ای در حج امسال داشتند. قاریان علاوه بر اجرای برنامه در محافل انس با قرآن، در جلسات روایت گری، محافل انس و معرفت و تلاوت های اذان گاهی، ختم قرآن و... نیز تلاوت کردند. روحانیون، مسئولان و سیاست گذاران فرهنگی بعثه تلاش کنند که زائران را به قرائت دعای «مکارم الاخلاق» - دعای ۲۰ صلیبه سجاده - که سرشار از مفاهیم ارزشمند معرفتی، عرفانی و اخلاقی است تشویق کنند، که این دعا بسیار الهام بخش است.

(نشست واکاوی برنامه های فرهنگی، ۳۱ خرداد ۱۴۰۳)

توصیه به برگزاری جلسات آموزشی هدفمند

مسئولان هر دو مجموعه، بعثه مقام معظم رهبری و دانشگاه المصطفی زمینه برگزاری جلسات آموزشی هدفمند مشترک برای روحانیون آشنا به زبان جهت همراهی با کاروان های زائران را بررسی نموده و مورد توجه قرار دهند.

(دیدار با هیئت علمی دانشگاه المصطفی، ۲ تیر ۱۴۰۳)

لزوم نوآوری در تولید محتوا

نوآوری در تولید محتوای تصویری و مکتوب لازم است و پژوهشکده حج و زیارت در این رابطه نقش مهمی را بر عهده دارد.

(دیدار با هیئت علمی دانشگاه المصطفی، ۲ تیر ۱۴۰۳)

ثواب تفکر

تفکر در مسجدالحرام افضل از هر عبادتی است. انجام برنامه های مختلف در مکه ثواب های گوناگونی دارد ولی تفکر مهمتر از هر عبادتی است که شایسته است نسبت به آن اقدام کنیم.

(همایش حج از دیدگاه رهبری، ۳ تیر ۱۴۰۳)

انتشار مجموعه مقالات حج

با تشکر از پژوهشگرانی که در این همایش علمی مقاله ارائه کردند. محتوای ارائه شده در این مقالات از سطح قابل قبولی برخوردار و در نظر است که به صورت مقالات نشست حج ۱۴۰۳ چاپ شود. از تمام افرادی که با ارائه این مقالات موجب رشد جامعه اسلامی و روحانیون شدند تشکر و دعوت می کنیم که در دوره های آینده مبتنی بر شعار حج که امسال «حج؛ قرآن محوری، همدلی، اقتدار امت اسلامی و دفاع از فلسطین مظلوم» بود به موضوعات و سرفصل های مشخص و جزئی تری پرداخته شود و کار مقاله نویسی به شکل دقیق تر و علمی تر توسط محققان صورت گیرد. در شعار

حج امسال هر عنوان می‌تواند یک مقاله جدا باشد. به محورهای دیدار مقام معظم رهبری با کارگزاران حج توجه کنیم. شرکت‌کنندگان را دعوت می‌کنیم این محورها را پوشش علمی دهند.

(همایش علمی زائران اهل سنت، ۷ تیر ۱۴۰۳)

نکات اجرایی

محور قرار دادن شعار وحدت در برنامه‌ریزی حج

شعار وحدت امسال باید دارای یک برنامه‌ریزی منسجم و بسیار پررنگ باشد.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

امسال نسبت به سال‌های گذشته اعمال فشارها و محدودیت‌هایی وجود دارد، اما مطمئن باشید حج برائت با تدبیر و در عین حال با حفظ وحدت اجرا خواهد شد. منویات رهبر معظم انقلاب در این زمینه حتماً مورد توجه قرار خواهد گرفت. موضوع برائت از همان زمانی که از سوی مقام معظم رهبری اعلام شده، تأثیر خود را در جهان گذاشته است. با توجه به منویات مقام معظم رهبری، ما باید مناسک و اعمال حج را در نهایت امنیت و خویشتنداری انجام دهیم و مراسم برائت نیز باید وحدت‌محور باشد.

(بازدید از هتل سناف این، ۱۹ خرداد ۱۴۰۳)

لزوم حفظ آرامش حجاج

در مسئله حج آنچه که باید محقق شود، آرامش حجاج است زیرا زائران ما حدود ۱۷ سال در انتظار حج بوده‌اند و باید بتوانند مناسک خود را در آرامش و به درستی انجام دهند.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

همان‌طور که مقام معظم رهبری تأکید کردند حج، هم وحدت و هم برائت است. اولویت اصلی ما سلامت زائران است، از ضیوف الرحمان می‌خواهیم که تنها به انجام اعمال و مناسک خود در نهایت آرامش عمل کنند تا دغدغه‌ای در این زمینه نداشته باشند سایر برنامه‌ها هم در زمان خودش انجام می‌شود.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

امسال محدودیت‌های بیشتری نسبت به سال‌های گذشته از سوی کشور میزبان وجود دارد، این در حالی است که ایرانیان قانون‌مند هستند و به دنبال برهم زدن نظم این کشور نیستند. اگر مصلحتی در زمینه اجرای برائت وجود دارد، فقط به حرمت زائر است که بتواند در کمال آرامش و به دور از تنش اعمال حج خود را انجام دهد.

(همایش حج در نگاه رهبری، ۲۱ خرداد ۱۴۰۳)

احترام به قوانین کشور میزبان

همه زائران مسلمان از رژیم صهیونیستی متنفر هستند، اما این ابراز انزجار باید به گونه‌ای صورت بگیرد که حرمت ساحت حج و حرم حفظ شود و قوانین کشور میزبان مورد احترام قرار گیرد.

(بازدید از هتل کدی تاور، ۱۷ خرداد ۱۴۰۳)

از زائران بیت‌الله‌الحرام می‌خواهیم که قوانین و دستورالعمل‌های کشور میزبان را رعایت کنند.

(مراسم استقبال در هتل البلد الطیب، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

مسئولان کاروان‌ها توجه داشته باشند در برنامه‌هایی که صددرصد زائران ایرانی حضور دارند از رفتار تحریک کننده و توهین آمیز بپرهیزند. ما قوانین و دستورالعمل‌های کشور میزبان را رعایت می‌کنیم و انتظار داریم میزبانان نیز به نحوی رفتار کنند که بتوانیم زائران را مدیریت کنیم. ما تلاش کرده‌ایم همکاری کنیم و میزبان هم باید از برخی اقدامات که توهین به زائر تلقی می‌شود بپرهیزد. زائر به این سرزمین آمده است که مناسک حج خود و زیارت و دعا کند و اعمال خود را انجام دهد و با حجاج مقبول به کشورش بازگردد. البته تعارف و هم‌شناسی و دغدغه‌مند بودن نسبت به سایر مسلمانان از فلسفه بین‌المللی حج و «لشهدوا منافع لهم» آن به حساب می‌آید.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

خرسندیم از اینکه عمره‌گزاران ایرانی سر عهد و پیمان خود مانده و همگی به کشور بازگشتند. آفرین به مردم قهرمان ایران که نزدیک هفت هزار نفر برای عمره به سرزمین وحی آمدند و تمامی آن‌ها به میهن بازگشتند. درحالی که برخی از زائران سایر کشورها آمدند و رسوب کردند و و بیش از مدت مجاز ماندند تا حج تمتع بجا آورند و تعداد بسیاری از آن‌ها به دلیل حضور غیر مجازشان از مکه اخراج شدند.

(همایش راهنمایان حجاج در هتل بلد الطیب، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

اخذ مجوز برگزاری اجتماعات دینی

همچون سال‌های گذشته، برخی از این اجتماعات که با محوریت موضوعات دینی و معرفتی برگزار می‌شود، به صورت کاروانی است و برخی نیز در هتل‌های محل اقامت زائران و به صورت جمعی انجام می‌شود. در صورت موافقت دولت میزبان با درخواستی که داشته‌ایم، بخش شرقی پشت‌بام مسجدالنبی(ص) در شب‌های جمعه به زائران ایرانی اختصاص خواهد یافت تا آنها دعای کمیل را در این بخش از مسجد نبوی قرائت کنند. مسئولان مسجدالحرام و مسجدالنبی(ص) بارها از نظم زائران ایرانی تمجید کرده‌اند و اگر اجازه دهند که زائران ایرانی شب‌های جمعه این چهار هفته در بخش فوقانی مسجدالنبی(ص) اجتماع کنند، کار پسندیده‌ای است.

(مراسم بدرقه در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

خدمتگزاری و تسهیل امور زائران

اساس کار ما خدمتگزاری و تسهیل امور زائران است. درحج امسال نسبت به سال‌های گذشته بایستی آورده‌ی جدیدی داشته باشیم و فعالیت بیشتری ارائه دهیم. مشروعیت حضور ما در این سرزمین خدمتگزاری به زائران است و اگر غفلت کنیم در فردای قیامت پاسخگویی دشوار است.

(مراسم استقبال در بعثه مدینه منوره، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

همگان باید به نحوی برنامه‌ریزی و عمل کنند که زائر احساس کند آنچه برای تکریم وی لازم بوده در حج ۱۴۰۳ پیش‌بینی و تدارک دیده شده است.

(نشست شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی بعثه، ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳)

وظیفه ما ادامه راه این عزیزان، شهدای دولت، در خدمت به زائران است و باید تمام همت و تلاش خود را برای خدمت‌رسانی به ضیوف‌الرحمن به کار گیریم.

(جلسه شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی، ۱۴۰۳ خرداد)

خدمت‌گزاری به زائر وظیفه ماست و اگر مشکلی دارند باید تلاش کنیم تا برطرف شود، تا در فضایی آرام بتوانند به زیارت بروند.

(نشست مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

خدمت‌رسانی نوعی توجه و اهتمام ویژه به زائران است. خدمت به مهمانان خانه خدا در سرزمین وحی از ثواب و اجر بسیار بالایی برخوردار است و خداوند افتخار خدمت به ضیوف‌الرحمان را روزی خلیلش حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل (علیهماالسلام) کرد. البته نوع خدمت‌رسانی مختلف است چرا که نیازمندی‌ها مختلف است. برخی از زائران عزیز شاید تاکنون سابقه دوربودن از خانه و خانواده خود را نداشته و به ویژه بانوان نیازمند دلجویی و کمک عاطفی هستند، بنابراین از نظر روانشناسی مهم است که چگونه به زائران خدمت‌رسانی کنیم. برخی از ضیوف‌الرحمان در این سفر نیازمند خدمات معارف دینی هستند. یاوران حجاج در این سفر معنوی خادمان جهادی به ضیوف‌الرحمان هستند که این مسئله بسیار با ارزش است. افرادی که به حجاج در این سرزمین خدمت می‌کنند زکات توانایی، دانش، قدرت بدنی، روانشناسی و بینش الهی خود را می‌دهند. یاوران حجاج روحیه حاتم‌طائی دارند. یاوران حجاج مصداق آیه ۲۶ سوره یونس هستند که می‌فرماید: «لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ» برای کسانی که کار نیکو کرده اند نیکویی [بهشت] و زیاده [بر آن] است. کمک کردن به زائران از بالاترین امور است. همان طور که هر رکعت نماز در مسجدالحرام ثواب بسیار بالایی دارد، هر کار نیکی در شهر مکه و سرزمین وحی از جمله خدمت به زائران ثواب مضاعفی دارد، همانطور که خداوند متعال در آیه ۳۰ سوره فاطر فرموده است: «لِيُؤْفِقَهُمْ أَجْرَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ» تا پاداششان را تمام بدیشان عطا کند و از فزون‌بخشی خود در حق آنان بیفزاید. به افرادی که کار نیک انجام می‌دهند، پاداش و فضل مضاعفی می‌دهد. شما این اقدام را به صورت افتخاری و بدون هیچ تکلیفی انجام می‌دهید و در حقیقت اقدام ارزشمند شما مصداق آیه ۲ سوره مائده است: «وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ» در نیکوکاری و پرهیزگاری با یکدیگر همکاری کنید.

(همایش یاوران حجاج در هتل قصر العیان، ۱۶ خرداد ۱۴۰۳)

با تشکر از زحمات شبانه‌روزی پزشکان و پرستاران این درمانگاه. هدف همه خادمان ضیوف‌الرحمان رسیدگی به وضعیت زائران و خدمت‌رسانی به آنان است.

(بازدید از درمانگاه هتل کدی تاور، ۱۷ خرداد ۱۴۰۳)

خدمت به ضیوف‌الرحمان اقدامی فوق‌العاده و ارزشمند است، چرا که نتیجه زحمات شما به توان و انرژی برای زائران بیت‌الله‌الحرام برای طواف، اقامه نماز، ختم قرآن و یاد خداوند در جوار خانه خدا می‌شود. این که شما برای خدمت به زائران انتخاب شده‌اید، نتیجه دعای پدر و مادر شماست، چرا که ده‌ها هزار نفر آرزوی خدمت به زائران بیت‌الله‌الحرام در سرزمین وحی را دارند.

(بازدید از آشپزخانه ابوسره، ۲۰ خرداد ۱۴۰۳)

آثار یاد خدا در کارها فراوان است. امیدوارم خداوند توفیق اخلاص در عمل را روزی خادمان ضیوف‌الرحمان بنماید. مقام معظم رهبری در دیدار با کارگزاران حج توصیه به یاد خدا در این سفر معنوی را داشتند که در موقعیت و مکان‌های مختلف می‌تواند انجام بگیرد و قطعاً یاد خدا در کارها و اموری که انجام می‌شود اثربخش خواهد بود.

(همایش راهنمایان حجاج در هتل بلد الطیب، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

خدمت به زائران بیت الله الحرام و عنوان خادم ضیوف الرحمان بودن افتخاری است که باید به درگاه الهی شکرگزار بود. از خدا بخواهیم توفیق دهد آنچه را در این سرزمین به ما عنایت کرده بتوانیم حفظ و نگهداری کنیم. از خدمات، تلاش‌ها و زحمات حاضران در طول عمر خویش در خدمت به ضیوف الرحمان قدر دانی می‌کنیم. با توجه به آیه ۸۳ سوره قصص عاقبت، نیک‌نامی و نیک‌فرجامی برای متقین است و سرای جاوید از آن کسانی است که دنبال برتری جویی در زمین و اهل فساد نبوده و نیستند. فساد مراتب مختلفی دارد، رژیم کودک‌کش اسرائیل و آمریکا غرق در فساد و ظلم هستند و پیشکسوتان استکبار در مناظره‌ها به یکدیگر توهین هم می‌کنند. شما با وجود تمام سختی‌ها به عشق خدمت به زائران خانه خدا به این سفر آمده‌اید و در میان شما حتی کسانی هستند که بعنوان زائر آمده‌اند و در خدمت دیگر حجاج هستند؛ این افراد خوش عاقبت‌اند. خوش عاقبتی به این است که انسان مشکلات زائر بیت الله الحرام را با خوش خدمتی از چهره‌اش بزداید. برای هر روز حضور زائران در سرزمین وحی برنامه‌ریزی کنید تا از این سفر بیشترین بهره معنوی را ببرید. خیلی مهم است که انسان کار را چگونه شروع کند اما خیلی مهم‌تر است که چگونه آن را خاتمه دهد. حقیقت خوشبختی آن است انسان به نحوی عمل کند که کار با نیک‌بختی پایان یابد. در فرازی از نهج البلاغه درباره حسن عاقبت و همچنین ماجرای زبیر پسر عمه پیامبر اشاره شده است. زبیر می‌توانست نامش جزو شهدای اسلام ثبت شود ولی عبدالله پسرش نگذاشت، لذا انسان باید روی تربیت فرزندان خود نیز دقت و توجه کافی داشته باشد تا از این ناحیه ضربه‌پذیر نگردد. شما جوانی، میان‌سالی و بخشی از بزرگ‌سالی خود را در خدمت زائر و سازمان حج و زیارت بوده‌اید افزود: شما بیش از این می‌توانید خدمت کنید، کارگروه‌هایی تشکیل داده و تجارب خود را مکتوب نمایید و به دیگران هم منتقل کنید. هر کجا که می‌توانید به زائر خدمت کنید و تا زمانی که امکان خدمت به دیگران وجود دارد ادامه دهید.

(مراسم تجلیل از پیشکسوتان عرصه حج، ۱۲ تیر ۱۴۰۳)

انتظار ۱۸ ساله برای حج

زائرانی که اکنون به حج مشرف شده‌اند حدود ۱۸ سال در انتظار بوده‌اند. باید خدمتگذار آنها باشیم و تدبیر کنیم که چگونه می‌توانیم سریع و آسان به آنها خدمات ارائه دهیم.

(مراسم استقبال در بعثه مدینه منوره، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

انجام درست احکام و حج بر اساس فتوای مرجع زائران، اولویت اصلی ما است. تمامی روحانیون کاروان‌ها باید چند سفره عمره آمده باشند و پس از آن به عنوان معین در کاروان حضور داشته باشند و سپس روحانی کاروان بشوند چرا که انجام درست حج برای زائرانی که حدود دو دهه از زمان ثبت نام تا اعزام در نوبت بوده‌اند یک ضرورت است و شرط روحانیون برای حضور در حج تمتع نیز احراز توانایی‌های علمی، جسمی، روحی و روانی آنان است که در کشورهای دیگر ما شاهد چنین مواردی نیستیم.

(دیدار با پزشکان دواطلب، اول تیر ۱۴۰۳)

امکان تشرّف زائران ایرانی به حج عمره

برای برقراری دوباره سفرهای عمره با تلاش‌های صورت گرفته و هماهنگی میان دو کشور، مسئولان کشورمان این باب بسته را مفتوح کردند و جمع بسیاری از زائران ایرانی بعد از حج تمتع به عمره مشرف خواهند شد.

(مراسم استقبال در بعثه مدینه منوره، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳)

ازدحام هتل‌ها در حج تمتع

در مراسم حج تمتع به دلیل کثرت حضور زائران از کشورهای مختلف جهان، هتل‌ها با حداکثر ظرفیت فعالیت می‌کنند، اما از امتیازات هتل «رز هالیدای ۳» (آزکی المدینه) این است که به حرم شریف نبوی نزدیک است و زائران به راحتی می‌توانند به حرم تردد کنند.

(بازدید از هتل آزکی المدینه، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳)

انتشار پیام‌های تسلیت

لازم است بعثه مقام معظم رهبری پیام‌های تسلیت جداگانه‌ای خدمت رهبر معظم انقلاب و زائران تنظیم نماید.

(جلسه ویژه شهادت رئیس جمهور، اول خرداد ۱۴۰۳)

امضای دفاتر یادبود توسط بعثه‌های دیگر کشورها

با توجه به حضور بعثه‌های کشورهای مختلف در مدینه منوره، مقدمات حضور آنان در بعثه رهبری جهت تسلیت و امضای دفتر یادبود فراهم شود. معاونت اجرایی و بین‌الملل محل مناسب و سایر مقدمات را فراهم سازند.

(جلسه ویژه شهادت رئیس جمهور، اول خرداد ۱۴۰۳)

برگزاری مراسم شهادت رئیس جمهور در تمام هتل‌ها

مراسم ترحیم در هتل‌ها به صورت مجزا با حضور حداکثری زائران و رعایت جوانب مختلف برگزار شود. لازم است در تمامی برنامه‌های ترحیم هتل‌ها، نمایندگانی از سوی بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت حضور داشته باشند.

(جلسه ویژه شهادت رئیس جمهور، اول خرداد ۱۴۰۳)

برنامه‌ریزی برگزاری مراسم‌های مختلف شهادت رئیس جمهور

نخستین مراسم دعای کمیل ممکن است با شب هفت شهادت همزمان شود. برنامه‌های لازم برای بیشترین بهره‌گیری از این مناسبت صورت گیرد. در روز تدفین، به زائران اطلاع‌رسانی شود تا نماز شب اول قبر خوانده شود. همچنین زائران در مدینه و مکه به نیابت از شهدا زیارت انجام دهند. چهلم شهدا بعد از روز عید غدیر است. برنامه‌ریزی لازم برای برگزاری مراسم روز چهلم صورت گیرد. در منا، یک شب برای بزرگداشت خدمتگزاران ضیوف‌الرحمن که به رحمت خدا رفته‌اند برگزار می‌شود. با توجه به اینکه آقای رئیسی و آل‌هاشم از روحانیون کاروان‌ها بودند لازم است توجه ویژه‌ای به بزرگداشت آنان در این شب صورت گیرد.

(جلسه ویژه شهادت رئیس جمهور، اول خرداد ۱۴۰۳)

برنامه‌های مختلف بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت برای بزرگداشت یاد شهدای سانحه غم‌ناک اخیر برگزار شود. مجموعه مسئولان، مدیران و عوامل فرهنگی و اجرایی حوزه حج و زیارت باید ضمن برگزاری هرچه باشکوه‌تر آیین‌های بزرگداشت و انجام اعمال به نیابت این عزیزان، تدبیر نمایند تا روند عملیات حج روال طبیعی خود را طی کند و زائران در جوی آرام اعمال و مناسک خود را انجام دهند.

(جلسه شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی بعثه، اول خرداد ۱۴۰۳)

لازم است برنامه‌های مختلف صورت گرفته از جهت رسانه‌ای انعکاس لازم را داشته باشد. گروه اعزامی صداوسیما نیز باید به صورت ویژه این برنامه‌ها را پوشش دهند.

(جلسه ویژه شهادت رئیس جمهور، اول خرداد ۱۴۰۳)

اطلاع‌رسانی به روحانیون کاروان‌ها

برنامه‌ها و سیاست‌های بعثه در جلسات مختلف از جمله جلسه امروز به اطلاع روحانیون کاروان‌ها رسانده شود.

(جلسه ویژه شهادت رئیس جمهور، اول خرداد ۱۴۰۳)

قطار سریع‌السیر حرمین

اعزام زائران با قطار سریع‌السیر حرمین از مدینه به مکه از نوآوری‌های امسال بود. روحانیون کاروان‌ها می‌توانند در طول مسیر توضیحاتی درباره اماکن دینی و تاریخی سرزمین وحی به زائران ارائه دهند. این اقدام در سال نخست اجرا است و لازم است مسئولان مربوطه تمامی نقاط و آسیب‌ها را ثبت نمایند تا در سال آینده به آن توجه شود. مناسب است بلندگوی قطار در اختیار روحانیون قرار گیرد تا از فرصت به وجود آمده برای بیان نکات تاریخی یا اسرار و معارف استفاده شود.

(بازدید از ستاد مدینه، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

تمامی موارد اجرایی زائران در انتقال آنان از مدینه به مکه و بالعکس با قطار سریع‌السیر حرمین صورت گرفت و این کار باعث سرعت بخشیدن به کار حج و پیشگیری از فرسایش شد. در عرفات و مشعر هم خدمات بسیار خوبی ارائه شد، اما زائران به شرایط منا اعتراض داشتند. امسال تنگنای جا در مناداری باعث رنجش زائران شد.

(مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳)

بازدید روزانه از ناهار هتل‌ها

بنده هر روز هنگام وعده ناهار در هتل‌ها حضور دارم که برخی از زائران نسبت به بحث تغذیه گلایه‌مند هستند. البته این گلایه‌ها طبیعی است، چرا که هیچ‌گاه نمی‌توان متناسب با ذائقه غذایی ۸۰ هزار نفر غذا تهیه کرد.

(بازدید از ستاد مدینه، ۲ خرداد ۱۴۰۳)

تشکر از همراهی کشور عراق

از کشور عراق سپاسگزاری می‌کنیم که با عرض تسلیت و اعلام عزای عمومی در کنار ملت ایران بودند. شهدای خدمت در حقیقت خادم ملت ایران و امام رضا (ع) بودند. آن‌ها مزد زحمات و جهاد طولانی خود را با شهادت گرفتند و ان شاء الله ادامه دهنده راه آن‌ها باشیم. مشابه تشییع باشکوه پیکرهای شهدای خدمت در ایران مراسم تشییعی هم در عراق برای گرامیداشت شهید ابومهدی المهندس و سردار دلها برگزار شد و آن‌ها نیز قدردان خادم مردم خودشان بودند. برنامه‌های گرامیداشت فرهنگ ایثار و شهادت به صورت میدانی و رسانه‌ای در کشور ایران اجرا می‌شود که به گسترش فرهنگ ایثار و شهادت اختصاص دارند. امیدواریم این حادثه ناگوار برای هیچ کشوری تکرار نشود چراکه بسیار سخت است رئیس جمهور، وزیر خارجه، امام جمعه یک استان و استانداریش با هم شهید بشوند، به ویژه که چهره‌های ارزشمندی برای انقلاب اسلامی ایران بودند. این حادثه همه مردم ایران را عزادار از دست دادن شهدای خدمت کرد که امیدواریم خداوند چهره‌های خدوم دیگری را جایگزین این عزیزان کند.

(حضور نمایندگان کشورها برای عرض تسلیت، ۴ خرداد ۱۴۰۳)

تشکر از همدردی مسئولان کشور عربستان

با تشکر از ابراز همدردی مسئولان کشور عربستان در ضایعه جانسوز شهادت آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی و همراهان ایشان، «شهادی خدمت» از بهترین و مخلص‌ترین خادمان جمهوری اسلامی و ملت ایران بودند. آیت‌الله رئیسی مانند سرداران صدر اسلام بسیار ساده زیست بود. این عزیزان با شهادت، مزد جهاد خود را در خدمت شبانه روزی به مردم و کار پیوسته حتی در تعطیلات دریافت کردند. تمام جهان شاهد تشییع پر جمعیت و گسترده پیکر رئیس‌جمهور شهید و همراهانشان در استان‌های مختلف بود و بدون شک حضور ملت از سراسر ایران به پاس قدرشناسی از خدمات آنان بوده است. با آرزوی موفقیت برای خادمانی که جایگزین شهادی خدمت خواهند شد، مهم، ایجاد ارتباط قلبی و روحی ملت و رئیس‌جمهور شهیدمان بود و اگرچه داغ سختی به دل‌های ما نشسته است، ولی ان شاءالله خداوند افراد لایق و خادمان شایسته‌ای را جایگزین آنان خواهد کرد. شرکت مطوفین سابقه همکاری با مجموعه حج و زیارت دارد. از مسئولان شرکت خدمات دهنده عربستانی می‌خواهیم تا با ارتقاء کیفیت خدمات خود به زائران ایرانی، خدمات متمیزی در حج امسال ارائه دهد.

(حضور نمایندگان کشورها برای عرض تسلیت، ۴ خرداد ۱۴۰۳)

نوبت‌بندی نهصد هزار زائر

در اثر تلاش‌ها و مذاکرات انجام شده از طریق سازمان حج و زیارت با مسئولان بانک عامل این فرصت پدید آمده است که حدود ۹۰۰ هزار نفری که در نوبت تشرف قرار دارند، برنامه‌ریزی شود تا وظیفه اعزام این برادران و خواهران توسط حج و زیارت بر اساس نوبت به انجام رسد.

(بازدید از هتل حیاة الہدی، ۵ خرداد ۱۴۰۳)

استفاده از زائران متخصص در امور درمانی

استفاده از کادر درمان و بهداشت که بعنوان زائر به حج مشرف شده‌اند از طرح‌های مجموعه حج و زیارت است و در حج امسال هم صدها نفر برای همکاری تمایل خود را ابراز داشتند و این زائر را به مسئولان این طرح راهنمایی کرد.

(بازدید از هتل حیاة الہدی، ۵ خرداد ۱۴۰۳)

بهره‌گیری از کتابخانه دیجیتال

بهره‌گیری از کتابخانه دیجیتال اهمیت دارد. لازم است همکاران هیئت علمی بعثه مقام معظم رهبری و سایر همکاران مرتبط با این بخش تجربیات خود را در سامانه‌ها ثبت کنند. افزایش بهره‌وری، در عین کم شدن هزینه‌ها و صرفه‌جویی در امکانات از دغدغه‌های همیشگی ما است.

(بازدید از هتل سکون مدینه، ۶ خرداد ۱۴۰۳)

دائر کردن شعبه‌های اخذ رأی

حجاج ایرانی در کشور میزبان همزمان با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در کشورمان حضور دارند. باید کارگروهی متشکل از مسئولان بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت با همکاری نمایندگی‌های سیاسی کشورمان در عربستان بررسی لازم را در این خصوص انجام دهند، تا برای گرفتن مجوز دائر کردن شعبه‌های اخذ رأی اقدام لازم انجام شود.

(شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۷ خرداد ۱۴۰۳)

براساس برآوردهای صورت گرفته، قریب به ۶۵ هزار نفر ایرانی در شهرهای مکه و مدینه حضور خواهند داشت. سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری کارگروهایی برای آماده‌سازی زمینه‌ی برگزاری انتخابات تشکیل داده و سفارت جمهوری اسلامی ایران در عربستان به صورت رسمی درخواست برگزاری انتخابات در این دو شهر را با حفظ تمامی ملاحظات دولت سعودی ارائه داده است.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

درباره مسئله برگزاری انتخابات ریاست جمهوری مقدمات کار انجام شده و مذاکراتی با مسئولان کشور میزبان انجام شده است، چرا که این انتخابات ملی و برای ما مهم است، ما پیگیر هستیم تا موافقت مسئولان مربوطه را بگیریم.

(همایش حج در نگاه رهبری، ۲۱ خرداد ۱۴۰۳)

با توجه به پیگیری‌های انجام شده برای برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری بعد از موسم حج، در آن روز بیش از ۶۰ هزار زائر در سرزمین وحی هستند و انتظار داریم مقامات کشور میزبان موافقت کنند و این امتیاز بزرگی برای آنها خواهد بود. شش نامزد توسط شورای نگهبان تأیید شده‌اند. اگر زائران هم به اخلاق انتخاباتی پایبند باشند و صفای باطنی را که پیدا کرده‌اند فدای هواداری از شخص خاصی نکنند انتخابات خوبی خواهیم داشت.

(همایش خادمان فرهنگی، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

امیدواریم با همکاری کشور میزبان امسال برای نخستین بار در حج تمتع با حفظ حرمت افراد انتخابات را برگزار کنیم و زائران به نامزد مورد علاقه خود به عنوان رئیس جمهور رای دهند.

(نشست روحانیون اهل سنت، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

در مسئله انتخابات تعامل و رفتار ما همان نگاه مقام معظم رهبری است که با وجود کم و کاستی‌ها و نحوه تعامل برخی از مقامات کشور میزبان باید در مسئله انتخابات سرمایه‌گذاری کرد. بنابراین حرف یک کلمه است و آن هم حضور ۱۰۰ درصدی در انتخابات خواهد بود و ما هم به عنوان خادمان ضیوف الرحمن نباید از نامزد خاصی حمایت کنیم و رهنمودهای مقام معظم رهبری را در نظر داشته باشیم. برگزاری انتخابات در سرزمین وحی می‌تواند یک نوآوری باشد. برگزاری انتخابات امتیاز بزرگی برای کشور میزبان است. چرا که در آن ایام بیش از ۵۵ هزار زائر در مکه و بیش از ۱۰ هزار زائر دیگر هم در مدینه حضور دارند. اکنون مقدمات برگزاری انتخابات - چنانچه مقامات کشور میزبان موافقت کنند- فراهم است. اگر این امر تحقق یابد به سود دو کشور است و نشان‌دهنده تعامل مثبت با کشور همسایه می‌باشد.

(جلسه مشترک بعثه در مدینه منوره، ۳۰ خرداد ۱۴۰۳)

درباره برگزاری چهاردهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری تاکنون ۱۰ جلسه با موضوع انتخابات با حضور سرکنسول ایران در جده برگزار شده است و اگر دولت عربستان با اجرای انتخابات در هتل‌های مدینه و مکه موافقت کند حدود ۸۰ شعبه أخذ رأی خواهیم داشت، اما اگر موافقتی در این زمینه صورت نگیرد، انتخابات تنها در محل کنسولگری ایران در جده برگزار خواهد شد که در صورت امکان باید اتوبوس‌هایی برای اعزام زائران به کنسولگری در نظر گرفته شود. اگر عربستان با برپایی انتخابات موافقت کند، این موضوع برای ما و کشور میزبان یک موضوع بُرد بُرد خواهد بود که بیانگر میزان خدمت‌گذاری کشور میزبان به ضیوف‌الرحمان است.

(نشست واکاوی برنامه‌های فرهنگی، ۳۱ خرداد ۱۴۰۳)

برای نخستین بار است که حضور زائران ایرانی در حج با انتخابات ریاست جمهوری همزمان شده است، از سرکنسول کشورمان در جده می‌خواهیم به پیگیری‌ها برای اخذ موافقت حضور زائران در انتخابات ادامه دهند تا حجاج از مشارکت در تعیین سرنوشت کشورشان محروم نشوند و با خاطره‌ای تلخ به کشور بازنگردند. ایران اسلامی و کشور عربستان دو کشور بزرگ منطقه و همسایه و تاثیرگذار در جهان هستند علاوه بر این عربستان برای ایران بسیار اهمیت دارد. قبله ما، مرقد پیامبر اسلام (صلی‌الله علیه و اله) و امامان (علیهم السلام) و فرزندان‌شان و اصحاب بزرگوار در این سرزمین بوده‌اند و در شادی و غم باهم شریکیم و برای اینگونه برنامه‌ها هیئت‌های مختلف در دو کشور حضور می‌یابند. من به عنوان خادم حجاج، این اتفاق (برگزاری انتخابات با مشارکت زائران) را به نفع هر دو کشور و از مصادیق خدمت به زائران می‌دانم و تلاش می‌شود که هیچ نمود خارج از هتل و یا زحمتی بر کشور میزبان نداشته باشد. در بسیاری از کشورهای دیگر به مسافران و گردشگران کشورها اجازه می‌دهند که در انتخابات کشورشان شرکت کنند، اینجا کسانی که مشرف هستند مسافر نیستند و مکرر از مسئولین و برادران عربستانی شنیده ایم که با اشتیاق به زائران می‌گویند: «اهلا و سهلا بضيوف الرحمان» و «خدمة الحجاج شرف لنا» و عربستان را به بلد دوم زائر عنوان می‌کنند. از مصادیق بارز خدمت به حجاج ایرانی در این بازه زمانی اجازه برگزاری انتخابات است، برای عربستان هزینه ای ندارد و خاطره خوشی را در ذهن زائر به یادگار می‌گذارد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی، ۶ تیر ۱۴۰۳)

از مسئولان کشور میزبان برای همراهی در برگزاری انتخابات در هتل‌های محل اسکان زائران ایرانی قدردانی می‌کنیم. این خاطره در اذهان حجاج ایرانی به یادگار باقی خواهد ماند و همواره یاد خواهند کرد آن سالی که در حج بودند در انتخابات ریاست جمهوری هم شرکت کرده و رای دادند. ما راضی نبودیم با وجود خدمات کشور میزبان، زائران بدلیل شرکت نکردن در انتخابات ناراضی از این کشور بروند، ما به نگاه سازنده مسئولان این کشور ارج می‌نهیم و امیدواریم خداوند همه کشورهای اسلامی و مسلمانان جهان را در بهینه شدن برنامه های خود بویژه مردم فلسطین را موفق کند. ایران و عربستان دو کشور همسایه، مهم و تاثیرگذار در سطح منطقه و بین‌الملل هستند. این دو کشور در شادی و غم یکدیگر شریک بوده و هستند. از سرکنسول کشورمان و همه افرادی که در حوزه حج و زیارت در برگزاری انتخابات ریاست جمهوری حضور فعالی داشتند تقدیر می‌کنیم. از همه افراد در هر حیطه‌ای از جمله افرادی که در هیئت اجرائی، سرصندوق‌ها و حفاظت از آنها نقش داشتند و یا ناظر شورای نگهبان در شعبات اخذ رای بودند، قدردانی می‌کنیم و از خداوند درخواست می‌نماییم با برگزاری این انتخابات روزهای روشن همراه با عزت و اقتدار برای ملت ایران رقم زند و غم و اندوه مردم از شهادت شهدای خدمت را با انتخاب فردی که بتواند همچون شهید رئیسی خدمت کند التیام بخشد. مقام معظم رهبری بعنوان سکandar فرزانه این انقلاب نیز با حزم و شکیبایی و عنایات خداوندی تمام مسایل را هدایت و مدیریت می‌کنند. زائران پس از مطلع شدن از برگزاری انتخابات بسیار خوشحال شدند، حضور حجاج در پای صندوق‌های اخذ رای پرشور و گسترده بود. دست‌اندرکاران با تلاش همه جانبه به سرعت زمینه برگزاری انتخابات را فراهم آوردند و اقدام بزرگی را رقم زدند که شادی را به دل غم زده زائران بازگرداند.

(جلسه هیئت اجرایی انتخابات ریاست جمهوری، ۸ تیر ۱۴۰۳)

مشارکت در امر سیاسی و اجتماعی انتخابات حج امسال را برای زائران ایرانی گوارا کرد و بارها سپاس زائران به مسئولان کشور میزبان عنوان شد. این نخستین بار نبود که انتخابات در کشور میزبان برگزار می‌شد و در عمره هم این کار رقم خورده بود. امسال بلافاصله پس از موافقت مسئولان کشور میزبان تعرفه‌ها و صندوق‌های رأی در هتل‌های مکه و مدینه قرار داده شد و بر اساس مقررات کشور رأی‌گیری صورت گرفت.

(مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳)

هنگام ورود زائران به هتل باید درخصوص سبک زندگی و لزوم رعایت بهداشت در سفرهای زیارتی به آنها اطلاع‌رسانی شود.

(بازدید از هتل حیات جراند، ۷ خرداد ۱۴۰۳)

انتقاد از برخوردهای نامناسب کشور میزبان

این شیوه برخورد با زائران در کشور میزبان را نمی‌پسندیم و دوست داریم این افراد به معنای واقعی خادم زائران پیامبر(ص) باشند. اما از سوی ما لازم است تا در اینگونه مسائل با تدبیر عمل شود.

(جلسه مشترک روحانیون کاروان‌ها، ۸ خرداد ۱۴۰۳)

برنامه‌های حج ۱۴۰۳ تا کنون برای حج‌گزاران و خادمین خوب پیش رفته است. با خویشتنداری و امیدواری ما همکاری کشور میزبان حج خوبی برای همه زائران سرزمین وحی رقم بخورد و مشکل خاصی برای حجاج پیش نیاید و عملیات حج به خوبی ادامه یابد. البته از برخی مشکلات که برای زائران ایجاد شده است گلایه‌مندیم. نگاه حجاج به اینگونه اقدامات مثبت نخواهد بود و برخوردهای این چنین با ضیوف‌الرحمان مورد تایید مسئولین کشور میزبان نیست. حال که خداوند این نعمت بی‌مانند را در این سرزمین قرار داده‌است خادمین در راستای شکرگزاری، خدمت مطلوب به زائران ارائه دهند چرا که ضرورت ادای وظیفه و تکلیف مردم را به این سامان کشانده است.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۹ خرداد ۱۴۰۳)

برخوردهای که با زائران روی داده و موجب نارضیاتی آنان و نقض حقوق ضیوف‌الرحمان شده است به سرکنسول کشورمان در جده گزارش می‌شود تا به وزارت خارجه کشور میزبان منعکس و پیگیری گردد. اکنون که روابط سیاسی بین دو کشور برقرار شده است و مسئولان بلند پایه دو کشور تمایل خود را به توسعه آن در بخش‌های مختلف ابراز کردند و دوره روبه‌رشدی در روابط در حال شکل گرفتن است طبیعی است که برای زائران این انتظار پیش آید که برخوردها به صورت دوستانه باشد

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۹ خرداد ۱۴۰۳)

به شرایط کشور میزبان که نگاه کنیم، آنها در پی برقراری نظم و امنیت هستند البته به گونه دیگر هم می‌توانند امنیت را برقرار کنند چراکه شعار آنها «خدمت‌الحاج شرف لنا» است. درمیدینه مشرکان حتی نزد پیامبر می‌آمدند و با ایشان حرف می‌زدند، بهتر است مسئولان کشور میزبان به شکرانه حضور حجاج تدبیر کنند و یکی از هموطنانمان را که در بازدید است آزاد کنند تا به اعمال و مناسک برسد. برای ما عمل به نظامات کشور میزبان یک وظیفه است.

(همایش خادمان فرهنگی، ۲۲ خرداد ۱۴۰۳)

در مسئله انتقال زائران ایرانی به عرفات و انجام مناسک، سال گذشته مراتب نظر و گلایه زائران را به مسئولان حج کشور میزبان منتقل و امسال هم از آنها درخواست شد تا در این روند مدیریت همه‌جانبه و جامع‌نگر داشته باشند. با توجه به جانمایی محل اسکان زائران ایرانی در شرق منا و حضور کاروانی در رمی جمرات در غرب منا، فریضه نماز ظهر عید قربان به تعویق خواهد افتاد. هر چند امسال با توجه به گرمای شدید جهت تهیه چتر برای زائران اقدام شده ولی تسهیل و امکان دسترسی برای استفاده از آب‌خوری‌های طول مسیر برای اینکه حجاج گرم‌زده نشوند، ضرورت دارد. تمام سرمایه ما زائران هستند و در تلاشیم که اعمال و مناسک آنها به درستی انجام شود.

(نشست روحانیون اهل سنت، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

برخی از اقدامات کشور میزبان امسال اتفاق افتاد که در هیچ یک از موسسه‌های حج گذشته سابقه نداشته. برای اولین بار در تاریخ حج گزاری، شش نفر از خادمان زائران را برگرداندند و در ادامه برخی دستگیری‌ها اتفاق افتاد و زائران را بردند و در نزدیکی جده رها کردند و علت را هم اجرای دستورالعمل حج بلا تصریح (حج بدون مجوز) عنوان کردند در حالی که تمام این افراد تصریح داشتند و با ویزای حج به این کشور وارد شدند. تماس‌ها و پیگیری‌های بعمل آمده برای آزادی یک زائر ایرانی که در مدینه در بازداشت است هنوز به نتیجه نرسیده. با وجود این که ما چارچوب‌ها را در این کشور رعایت کرده و تلاش داریم همکاری کامل باشد ولی وضعیت، شرایط بسیار سختی است.

(بازدید اعضای بعثه‌های مراجع تقلید، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

مشکلات ناشی از تحریم‌ها در انتقال ارز و همراهی نکردن به موقع بانک ذی ربط در کشور میزبان برای واریز ارز حج به حساب دفتر نمایندگی سازمان حج و زیارت در عربستان زحمت زیادی ایجاد کرد. به همین دلیل ۱۲ هزار تخت که در مکه برای اجاره قرارداد بسته بودیم از دست رفت و اکنون هم در بخش هواپیمایی مشکلاتی داریم که امیدواریم حل شود.

(بازدید اعضای بعثه‌های مراجع تقلید، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

ضمن قدردانی از خدمات کشور میزبان برخی از نواقص حج ۱۴۰۳ سبب ناراحتی شد. شایسته است برطرف کردن این نواقص به اجرای طرح‌های آینده احاله نگردد، امیدواریم این نواقص سریع‌تر برطرف شود. از اعضای تیم مذاکره کننده با خادمان زائران در وزارت حج و عمره عربستان خواسته‌ایم که موضوع اختصاص وقت مناسب برای اعزام کاروان‌های زائران ایرانی به جمرات را پیگیری کنند، چرا که خیمه‌های زائران ایرانی در شرق و جمرات در غرب منا قرار گرفته و شروع عملیات اعزام زائران از ساعت ده صبح با هوای گرم زمان رفت و برگشت در این مسیر طولانی مناسب نیست. زائران از رفت و برگشت در این مسیر طولانی با توجه به شدت گرما و نبود سایه بان ناراحت اند. سال گذشته در برگشت یک زائر جان باخت و امسال هم چند نفر از دست رفتند، اگر این مساعدت را میزبان به عمل آورد قطعاً سپاس‌گزاری بیشتر را در پی خواهد داشت. زائران از وضعیت سرویس‌های بهداشتی و تعداد کم آنها در منا گلایه دارند. پیشنهاد دو طبقه کردن این سرویس‌ها به میزبان داده شده است و از طبقه پشت بام آن می‌توان برای محل حلق استفاده کرد. همه از وضع کنونی ناراحت و ناراضی‌اند و می‌توان برای رفع مشکل اقدام کرد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۳۱ خرداد ۱۴۰۳)

از نحوه تعامل با زائران ایرانی در حج امسال از جمله زمان‌بندی برای رمی جمرات و برچیدن تابلوهای راهنمای حجاج ایرانی در مسیرهای رمی گلایه داریم. این گونه رفتارها و نحوه تعامل باعث شد که آمار فوتی‌های امسال در جمرات به ۶ نفر برسد، این در حالی است که آمار فوتی سال گذشته در مسیر رمی جمرات تنها یک نفر بود و این نوع اقدامات را می‌توان از نقاط ضعف کشور میزبان دانست.

(نشست واکاوی برنامه‌های فرهنگی، ۳۱ خرداد ۱۴۰۳)

اگر به شرکت هواپیمایی معراج نیز برای مشارکت در انتقال زائران مجوز داده می‌شد، می‌توانستیم بازگشت حجاج را راحت‌تر مدیریت کنیم. برای آزادی عمل بیشتر در زیارت قبور ائمه (ع) در قبرستان بقیع در دیدارهایی که با مسئولان در مدینه داشته‌ایم از آن‌ها خواسته‌ایم که آزادی عمل بیشتری به زائران برای زیارت قبور این بزرگان بدهند.

(دیدار با زائران فرهیخته، اول تیر ۱۴۰۳)

ما در کشوری هستیم که شرایط و ضوابط خاص خود را دارد. تمام صحبت‌هایی که پیرامون کم و کاستی‌ها می‌شود درخواست ما از مسئولان کشور میزبان نیز بوده است و برای آن طرح هم ارائه کرده‌ایم، ولی آنان نمی‌پذیرند و خودشان هم کاری انجام نمی‌دهند.

(دیدار با پزشکان داوطلب، اول تیر ۱۴۰۳)

اقدام کشور میزبان در بازگرداندن شش تن از نیروهای صدا و سیما با وجود معرفی به مسئولان ذی‌ربط برای فعالیت در موسم حج مغایر با حسن تعامل و اعتمادسوزی است. این شیوه برخورد به نوعی عقاب بلا بیان است که با آموزه‌های دینی منطبق نیست. قبله‌گاه مسلمانان در سرزمین وحی قرار دارد. ایران و عربستان دو کشور بزرگ مسلمان هستند و حج بعنوان یک برنامه دینی و از فروع دین در این کشور اتفاق می‌افتد.

(دیدار گروه اعزامی صدا و سیما، ۳ تیر ۱۴۰۳)

عربستان امسال تمام آمدوشدهای ما با زائران سایر کشورها را قطع کرده است در حالی که گفت‌وگو با سایر مسلمانان از خواسته‌های زائران ما است. کشور میزبان هم فرهیختگان بسیاری دارد ولی ما از ارتباط منع شده‌ایم. ما به قوانین و مقررات وضع شده احترام می‌گذاریم ولی به این مسئله باید توجه کرد که مقام معظم رهبری در سایر کشورها مقلد دارند و نیاز است که به سؤالات فقهی آن‌ها پاسخ داده شود.

(دیدار با فرهیختگان اهل سنت، ۵ تیر ۱۴۰۳)

همه مسلمانان در استفاده از امکانات حرم مساوی هستند. هر چند مدیران کشور میزبان در تلاش‌اند تا اقدامات خوب و مؤثری انجام دهند ولی امسال تدابیر و تصمیمات اتخاذ شده توسط میزبان، زائران را با تنگناهایی مواجه کرد. در سال‌های گذشته روند برگزاری حج روان‌تر بود. همه مسئول هستیم تا پیشنهادات خود را برای بهینه شدن حج ارائه کنیم چراکه در سال‌های گذشته هم حدود یک میلیون و ۲۰۰ تا ۷۰۰ هزار حاجی در شهر حضور داشتند و ضیوف‌الرحمن برای انجام اعمالشان به زحمت چندانی نمی‌افتادند، اما امسال مسدود کردن برخی از مسیرها و ورودی‌ها و خروجی‌ها توان زائران را کاهش داد و بخشی از وقتشان در مسیر تلف شد.

(بازدید از هتل نسیمات النخی، ۱۰ تیر ۱۴۰۳)

برخی اتفاقات و رفتارهای کشور میزبان در حج امسال نادرست بود. برخی از این رفتارها جای شگفتی داشت چون مسئولین این کشور در همه برنامه‌های حج در طول سالها آرشو بزرگی از فیلم و عکس دارند که همه گویای صداقت، صراحت و خیرخواهی خادمین زائرین ایرانی برای همگان بویژه خادمان ضیوف‌الرحمان در این کشور است. ما دو کشور همسایه و برادریم و باید هم‌افزایی داشته باشیم. ایرانی‌ها نشان داده‌اند که اقدامات‌شان توأم با آرامش، نظم و هم‌اندیشی است و اگر در کار گروهی از دیدگاه‌های آنها استفاده شود در ارائه خدمات به زائرین نتیجه بهتری خواهد داشت و شایسته است با برادران و خادمین ایرانی با لحن و صفای دیگری صحبت شود.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۶ تیر ۱۴۰۳)

برخی از تلخی‌ها مربوط به محدودیت‌هایی بود که از سوی کشور میزبان اعمال می‌شد البته ما همواره سعی در رعایت قوانین و ضوابط کشور میزبان داشته و داریم. در همین ارتباط باید به زائران تعلیماتی ارائه شود و سپس برخورد‌ها را اعمال کنند. امسال برای نخستین بار تعدادی از زائران رسانه‌ای ما را قبل از انجام حج از سرزمین وحی به کشور بازگرداندند و همچنین به یکی از هموطنان مان در زندان اجازه دیدار داده نشد و با این شرایط نتوانست حجتش را صحیح بجا آورد.

(مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳)

ورود نیمی از حجاج به سرزمین وحی

تا امروز بیش از نیمی از حجاج کشورمان به سرزمین وحی وارد شده‌اند. امیدواریم باقی‌مانده زائران کشورمان به آرامی و سهولت وارد سرزمین وحی شود و با حجی مقبول به سلامتی به کشور بازگردند.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۹ خرداد ۱۴۰۳)

پرهیز از رفاه‌زدگی

در عملیات حج امسال تلاش شده است تا همه برنامه‌ها به دور از رفاه‌زدگی انجام شود.

(بازدید از هتل مدینه الجدیدة، ۹ خرداد ۱۴۰۳)

یک‌رنگی در حج از درس‌های این سفر معنوی است. مقام معظم رهبری هم بر ساده‌زیستی و هم زیستی بعنوان درس‌های حج اشاره و تاکید دارند در این سفر زائران باید با هم تعامل و ارتباط داشته باشند.

(دیدار گروه اعزامی صداوسیما، ۳ تیر ۱۴۰۳)

شکرگزاری بابت توفیق خدمت به زوآر

شما باید بابت توفیقی که ریشه در اخلاص و تعهد کاریتان است خدا را شکرگزار باشید که این فرصت خدمت را نصیب‌تان کرده‌است. در بین کسانی که به عنوان تولیدکننده غذا شغل شما را دارند هزاران نفر هستند که آرزو می‌کنند ای کاش در سرزمین وحی حضور پیدا می‌کردند تا بتوانند به عنوان خادمان به زائران حرم پیامبر(ص) در مدینه منوره خدمت کنند. با توجه به تجربه‌ای که دارید پیشنهادهای زائران را در نظر گرفته واز آنها برای افزایش کیفیت در طبخ غذا متناسب با ذائقه ایرانی بهره ببرید. مسئولان تغذیه و تدارکات هم موظفند که مواد اولیه خوب را تهیه کنند تا شما به بهترین وجه آن‌ها را در پخت وعده‌های غذایی استفاده کنید. کار شما عزیزان در آشپزخانه‌ها برای عموم زائران مشهود نیست. شما به زائران خانه خدا و حرم پیامبر(ص) خدمت می‌کنید و خداوند هم به شما پاداش خواهد داد. علاوه بر این شما به گونه‌ای عمل کنید که هنگام بازگشت حسرت خادمی شایسته در مدینه منوره و مکه مکرمه بر دلتان نماند.

(بازدید از آشپزخانه دخیل و زین، ۱۰ خرداد ۱۴۰۳)

با قدردانی از همه دست‌اندرکاران، سازمان‌ها و ارگان‌های همکار در حوزه حج و حمایت‌های ویژه و مفید رئیس جمهور شهید اعلام می‌کنم که با عنایات خداوند متعال حج امسال در مجموع به خوبی برگزار شد. بعنوان خادم زائران خانه خدا در رأس همه از مقام معظم رهبری تقدیر و تشکر می‌نمایم که حج امسال را حج برائت نامیدند و با این اقدام روحی تازه به کالبد حج‌گزاری دمیدند به طوری که حج امسال در امر برائت خاص بود و علاوه بر چادر بعثه در دیگر چادرهای زائران ایرانی نیز برگزار شد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۳۱ خرداد ۱۴۰۳)

بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره در سال‌های گذشته در خدمت آیت‌الله حسینی بوشهری بوده است و ایشان با تراکم کاری که دارند به نحو مطلوب در «مدینه بعد» برنامه‌های حجاج ایرانی را سرپرستی خواهند کرد. با تشکر از خادمان عملیات حج ۱۴۰۳ برگزاری مراسم حج همواره همراه با زحمات و مشکلات و مسائلی بوده است، چراکه نزدیک به دو میلیون مسلمان از سراسر جهان با زبان و مذاهب مختلف در سرزمین وحی حضور پیدا می‌کنند و مناسک و اعمال را بجا می‌آورند. باید از تمامی خادمان حج و کسانی که در کشور میزبان در راه تسهیل امور زائران خدمت

می‌کند تشکر کرد. حج امسال مانند گذشته بی‌دغدغه نبود.

(بدرقه خروج از مدینه، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

حضور در سرزمین وحی را یک فرصت ارزنده برای زائر جهت زیارت و راز و نیاز به درگاه الهی می‌دانیم. کاری که شما در این ایام انجام دادید فوق‌العاده و ثوابش از حج‌تان بیشتر است. شما توانستید هم زائر خانه خدا باشید و هم به عنوان خادم ضیوف‌الرحمان، امیدآفرینی کنید و زائرانی بد حال را مداوا و احیا کنید. توفیق این حرکت و فعالیت جهادی که خداوند لطف خود را شامل شما کرده و شما هم زکات علم خود را به عنوان پزشک، با خدمت به زائران خانه خدا پرداختید. شما عزیزان نعمتی را که خداوند به شما داده است به بهترین شکل ممکن قدر دانستید و ثواب حضور شما در مطب برای ویزیت زائران بیشتر از طواف و زیارت زائران است. بر اساس فرمایش معصومین، چنانچه کسی از علمش در راه خدمت به انسان‌ها استفاده نکند خدا توفیق عمل را از او می‌گیرد. با توجه به این نکات اگر از روی تدین یا از روی انسان‌دوستی کاری انجام داده باشید ثواب آن نزد خدا بیشتر است.

(دیدار با پزشکان داوطلب، اول تیر ۱۴۰۳)

عدم استفاده از اجناس مرتبط با صهیونیسم

همچون مادران مؤمنه که هنگام شیردادن به فرزندان خود وضو گرفته و ذکر الهی بر لب دارند، همیشه هنگام پخت غذا با وضو و تذکار دعا باشید. در خرید اجناس دقت داشته باشید که کالاهای منتسب یا مرتبط با رژیم صهیونیستی استفاده نشود. موضوع خودداری استفاده از کالای منتسب به رژیم صهیونیستی امر مهمی است و اگر چه ارتباط برخی کالاها با این رژیم قطعی نشده است اما شبهه‌ی ارتباط هم اقتضا می‌کند از بهره‌گیری آن خودداری شود.

(بازدید از آشپزخانه دخیل و زین، ۱۰ خرداد ۱۴۰۳)

دوراندیشی در برنامه‌ریزی

در حکمت ۴۸ نهج‌البلاغه می‌خوانیم که «الظفر بالحزم»؛ پیروزی و موفقیت در هر کاری در گرو دوراندیشی است. دوراندیشی و برنامه‌ریزی به موفقیت در کارها منجر می‌شود. از روزمرگی بپرهیزید و داشتن ابتکار و به‌روز بودن در انجام مسئولیت‌ها و وظایف محوله در حج را به یاد داشته باشید. برای ایام تشریق، مدینه بعد و بازگشت زائران به ایران نوآوری داشته باشید و برنامه‌ریزی کنید.

(دیدار با کارمندان ستاد مدینه، ۱۰ خرداد ۱۴۰۳)

تعامل و همکاری همه واحدها و دست‌اندرکاران ذی‌ربط برای اخذ رأی از حجاج از جمله زائرین کاروان‌های خروجی به سمت مدینه و جده لازم است. جلسات متنوع با هدف رضایت‌مندی بیشتر زائران در فرصت حضور در سرزمین وحی باید برگزار شود و دست‌اندرکاران اجرایی و فرهنگی برنامه‌ریزی در این زمینه را در اولویت قرار دهند. مدیران و عوامل نیز همچون روزهای اول برای خدمات‌رسانی به زائران در صحنه حضور داشته باشند تا به زحمات چند هفته‌ای آنان خدشه‌ای نشود.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۱ خرداد ۱۴۰۳)

درباره حج آینده باید به دنبال این باشیم که زمان حج کوتاه‌تر شود چراکه زائران از نظر روحی آسیب می‌بینند و باید با تدبیر مناسب این امر محقق شود.

(مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳)

تقدیر از جوانگرایی

توجه شما به جوانگرایی جای تقدیر دارد. سعی کنید به نحوی عمل شود تا زائران زحمات و تلاش دست‌اندرکاران را احساس کنند. افزایش میزان رضایت‌مندی زائران نسبت به سال گذشته یک موفقیت و توفیق برای دست‌اندرکاران است و نشان‌دهنده موفقیت در کارها و همراهی بهتر و بیشتر با زائران.

(دیدار با کارمندان ستاد مدینه، ۱۰ خرداد ۱۴۰۳)

اقدامات حوزه درمان، در کنار مصاحبه برای گزینش روحانیون کاروان‌ها و ارائه آموزش، تاثیر خوبی داشته‌است و به جوان‌گرایی در ارتباط با نیروهای کاروان‌ها هم توجه شده است.

(بازدید اعضای بعثه‌های مراجع تقلید، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

رضایت زائر در برنامه‌ها، یکی از اولویت‌هاست و هر سال آسیب‌ها شناسایی و برای رفع آنها چاره‌اندیشی صورت گیرد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۳ تیر ۱۴۰۳)

تشکیل کارگروه فنی بعثه‌های مراجع

در پاسخ به درخواست حجت‌الاسلام مسعود مکارم، فرزند آیت الله العظمی مکارم شیرازی، دستور داده شد تا در مکه مکرمه کارگروه فنی برای بررسی مسائل و نیازهای بعثه‌های مراجع تقلید تشکیل شود.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

اختلاف میان مسئولان عربستان

با ابراز تأسف از برخی تصمیم‌گیری‌های اتخاذ شده برای مراسم حج، سال گذشته بین مسیر رفت و برگشت، شاهد پوشاندن فضای بین دو مسیر بودیم و حجاج نمی‌توانستند از آب آشامیدنی مسیر استفاده کنند. این تصمیم توسط مسئولان دست‌پاینی اتخاذ شده و پس از بررسی متوجه شدیم مورد تأیید مقامات عالی عربستان سعودی نیست.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

این اقدامات افراد خودسر چهره‌ی دولت عربستان را در نزد مسلمانان سایر کشورها خراب می‌کند. برای نمونه در هتل‌ها جلسات آموزش مناسک و نظم در برنامه‌های حج برگزار می‌کنیم که با ممانعت برخی عوامل مواجه شده‌است. در حالی که این آموزش به نظم‌بخشی برنامه حج و در نهایت مدیریت برنامه‌ها از سوی کشور عربستان کمک می‌کند. ما جزء کشورهای منظم حاضر در حج هستیم و این موضوع را تمامی عوامل کشور میزبان باید توجه داشته باشند. ما از کنار تنگناها و برخوردهای نامناسب صورت گرفته با ادب و بزرگواری عبور می‌کنیم.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

برخوردهایی که با برخی از زائران صورت می‌گیرد به نظر می‌رسد از ناحیه افراد رده‌پایین است و کسانی که در این کشور مسئولیت دارند با این نوع رفتار موافق نیستند، هدف ما هم این است که جامعه اسلامی از تولیدات رسانه‌ای که تهیه می‌شود، استفاده کند.

(دیدار گروه اعزامی صداوسیما، ۳ تیر ۱۴۰۳)

مشکل روادید برخی روحانیون

اتفاق پیش آمده در خصوص ورود حجت الاسلام سیدجواد شبیری زنجان، برادر سیدمحمد شبیری زنجان، به کشور عربستان برای برخی از عوامل روحانی و ستادی در حج امسال پیش آمده و دولت سعودی ویزای آنان را صادر نکرده است. اما زمانی که ویزا صادر شد، جلوگیری از ورود افراد هیچ توجیهی ندارد.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

ثبت تاریخ شفاهی حج

یکی از برنامه‌های انجام شده در بعثه مقام معظم رهبری «تاریخ شفاهی حج» است که در قالب این برنامه با نمایندگان امام و رهبری و مسئولان مرتبط با موضوع حج گفت‌وگوهایی انجام شده. مناسب است جنابعالی [حجت الاسلام و المسلمین محمدرضا نوری شاهرودی سفیر اسبق ایران در عربستان سعودی] هم خاطرات و تجربیات خود از زمان حضور در سفارت ایران در عربستان که مرتبط با موضوع حج است در این قالب بیان بفرمایید.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

استفاده از دیدگاه‌های آیت الله العظمی جواد آملی

نگاه حکیمانه‌ی آیت الله العظمی جواد آملی همیشه برای ما راهگشا بوده و آمادگی داریم در صورت تدوین دیدگاه‌های ایشان در خصوص حج و زیارت، محصولات منتشر شده را در اختیار روحانیون و کلیه‌ی حجاج ایرانی قرار دهیم.

(حضور در بعثه مراجع، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳)

تأمین غذای رژیمی

تعدادی از آقایان به دلیل شرایط سنی و داشتن بیماری‌های زمینه‌ای از جمله قلبی و دیابت از شرایط تغذیه گلايه دارند. مدیران کاروان و مجموعه باید برای رفاه حال آنان تعداد غذای رژیمی بیشتری از آشپزخانه مرکزی درخواست کنند.

(بازدید از هتل حیات الماسی، ۱۳ خرداد ۱۴۰۳)

تأسیس شورای اندیشمندان حج

پیشنهاد می‌شود تا شورایی در خارج از سرزمین وحی با حضور اندیشمندان مسلمان سراسر جهان ایجاد بشود و مسئولان کشور میزبان از نقطه‌نظرات این شورا برای بهینه کردن حج استفاده کنند. پیامبر اسلام هم در غزوات خود از نظرات مختلف استفاده می‌کردند و نمونه آن حفر خندق بود که سلمان فارسی آن را پیشنهاد کرد و موجب پیروزی مسلمانان شدند.

(بدرقه خروج از مدینه، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

حوادث خاص حج امسال

به وضعیت ملت مظلوم فلسطین توجه کنیم. حج امسال در حالی برگزار شد که مردم مظلوم فلسطین توسط صهیونیست‌های غاصب به شهادت می‌رسند. همچنین در ایام حج بود که آیت الله ریسی، رئیس جمهور عزیز کشورمان، آقای امیر عبدالهیان وزیر خارجه کشورمان، حجت الاسلام آل‌هاشم امام جمعه آذربایجان شرقی و آقای مالک رحمتی

استاندار آذربایجان شرقی به شهادت رسیدند. ما شاهد بودیم که زائران خانه خدا به نیابت از آنها در مرقد پیامبر(ص) و مکه مکرمه قرآن خواندند و به نماز ایستادند.

(بدرقه خروج از مدینه، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

موسم حج هر سال همیشه با توجه به شرایط محیطی، زمانی، برنامه‌ای و جهانی آن نسبت به موسم‌های حج سال‌های گذشته متفاوت است و در همین راستا حج امسال از نظر اجرایی و فرهنگی تمایزاتی با حج سال‌های قبل داشته است. در موسم حج امسال ما رئیس‌جمهور بزرگوار را از دست دادیم و هیچ وقت در دوران حج تمتع برپایی انتخابات نداشته‌ایم، اگرچه سال‌های قبل سفر عمره شاهد انتخابات بوده‌ایم که این دو مسئله (از دست دادن رئیس‌جمهور و انتخابات) حج امسال را از نظر سیاسی در مقایسه با سال‌های گذشته متمایز کرده است. در طول حج‌های گذشته شاهد این نبودیم که بخشی از پیکر جهان اسلام شاهد چنین جنایات وحشتناکی باشد. همچنین مسئله برائت در حج امسال در حالی است که مناطق مختلف جهان شاهد برائت جهانی از استکبار و اقدامات استکباری است.

(مراسم استقبال در هتل البلد الطیب، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

کاهش کارگزاران حج

در زمینه کاهش کارگزاران حج، ارائه خدمات به زائرین و انتقال آن‌ها فعالیت خوبی صورت گرفته است. در زمینه پزشکی نیز توانایی جسمی زائران مورد بازنگری قرار گرفته است. حج امسال در مقایسه با تمام حج‌های قبل و بعد از انقلاب از نظر تعداد کارگزار به زائر، کمترین میزان کارگزار حج را داشته است. از تمامی کسانی که به زائران خدمت می‌کنند قدردانی می‌کنم و همچنین از تمامی افرادی که از کشورهای مختلف برای خدمت به زائران بیت‌الله‌الحرام به این سرزمین آمده‌اند، نهایت تشکر را دارم و در واقع اگر خدمات این افراد نباشد امکان جابجایی دو میلیون زائر در نزدیک به دو ماه در شهرهای مختلف با اعمال و مناسک مختلف میسر نخواهد بود.

(مراسم استقبال در هتل البلد الطیب، ۱۵ خرداد ۱۴۰۳)

با توجه به خدمات داوطلبانه ۴۰۰ پزشک ایرانی به زائران در موسم حج سال گذشته، با تدبیر رئیس سازمان حج و زیارت، بعثه مقام معظم رهبری و مرکز پزشکی حج و زیارت، امسال حدود ۷ کاروان از کارگزاران حج کم شدند تا زائران بیشتری بتوانند به سفر معنوی حج بیایند، چرا که اکنون ۹۰۰ هزار نفر منتظر اعزام به سرزمین وحی هستند.

(همایش یاوران حجاج در هتل قصر العیان، ۱۶ خرداد ۱۴۰۳)

در گذشته، ائمه (ع) در کاروان‌ها کمک می‌کردند و حضور پزشکان جهادی و داوطلب در راستای احیای همان سنت است و با ساماندهی می‌توان از کمک‌های آنان و سایر خادمین برای ارائه خدمات بهتر و بیشتر به ضیوف‌الرحمان استفاده کرد.

(بازدید از مرکز پزشکی حج و زیارت در مکه، ۱۹ خرداد ۱۴۰۳)

عربستان در خصوص نسبت کارگزاران به زائران سه درصد را در نظر گرفته است. البته در دهه‌های گذشته این نسبت حتی به ۱۳ درصد هم رسیده بود. با پیروزی انقلاب اسلامی گرایش به دین در جامعه افزایش یافت و در مورد تشرف به حج هم که یکی از ارکان اصلی دینداری است امروز نزدیک یک میلیون نفر در نوبت اعزام قرار دارند. اکنون اعزام خادمان با کمترین سهم در مقایسه با دهه‌های گذشته انجام می‌شود و اگر بخواهیم خدمتگزاران بیشتری بیاوریم باید زائر حذف شود، این درحالی است که ۹۰۰ هزار نفر همچنان در صف حج تمتع هستند و با چنین تصمیمی افراد در نوبت تشرف مدت انتظار و سن‌شان بالاتر می‌رود و استطاعت جسمی شان هم کمتر می‌شود. اگر کشور میزبان اجازه

می‌داد هستند کسانی که آمادگی دارند انجام نظافت منا را بعهده بگیرند. البته برای این کار باید ویزای دیگری به جز ویزای حج یا سهمیه کارگزاران اختصاص یابد.

(دیدار با فرهیختگان اهل سنت، ۵ تیر ۱۴۰۳)

کاهش نیروی انسانی باید با تدبیر و استفاده از ظرفیت‌های دیگر باشد تا زائر صدمه نبیند و این کار با برنامه‌ریزی روان‌تر نیز خواهد شد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۶ تیر ۱۴۰۳)

تدبیر و شناسایی پیشاپیش تمامی مسائل

تدابیر لازم برای آمادگی جهت حل مشکلات احتمالی باید اتخاذ شود. هیچ برنامه‌ای بدون نقص نیست، چراکه ممکن است در مرحله اجرا، مجریان امر یا زائران به صورت کامل توجه نباشند لذا باید تمامی مسائل و راهکارها از قبل شناسایی و تدبیر شود. در زمانی که با تحریم‌های ظالمانه دشمنان مواجه هستیم، لازم است یک الگوی مناسب اجرا و مدیریت تعریف شود و تمامی مجریان از آن تبعیت نمایند. خداوند متعال نیز کمک‌های خود را دریغ نخواهد کرد. تلاش کنید با توکل به خدا، وظیفه خود را به خوبی انجام دهید. همه کارها را تا آخرین مرحله به سرانجام رسانید تا رضایت زائران را به همراه داشته باشد. نقص در کارها تمامی زحمات و تلاش‌ها را زیرسؤال می‌برد. انتقال زائران ایرانی از مدینه به مکه و بالعکس با قطار یک تصمیم و حرکت شایسته و مهمی بود که با نظم و آرامش و تدبیر صورت گرفته و تحسین و تقدیر تمامی زائران را در پی داشته است. برخی امور اجرایی و فرهنگی بر پیشرو بودن برنامه‌های حج امسال نسبت به سال گذشته دلالت دارد. از تلاش تمامی خادمان ضیوف‌الرحمن تشکر می‌کنم.

(جلسه مسئولان ستاد مکه، ۱۷ خرداد ۱۴۰۳)

پرهیز از تفکیک زائران استان‌های مختلف

این کار قابلیت اجرایی دارد و می‌توانیم محل اسکان زائران استان‌ها را تفکیک کنیم. اما یکی از فلسفه‌ها و اسرار حج «لتعارفوا» (آشنایی زائران با یکدیگر) است، همانطور که در موسم حج نیز زائرانی از ملیت‌ها و نژادهای مختلف حضور دارند، یکی از فلسفه‌های این سفر معنوی همزیستی مسالمت‌آمیز افراد با یکدیگر است.

(بازدید از هتل کدی تاور، ۱۷ خرداد ۱۴۰۳)

دلیل طولانی شدن زمان حج تمتع

پروازهای هواپیمایی از ایستگاههای کشورهای مختلف انجام می‌شود، این در حالی است که در عربستان تنها دو فرودگاه جده و مدینه منوره پذیرای زائران هستند و این دو فرودگاه علاوه بر زائران ایرانی، باید پذیرای حجاج ده‌ها کشور دیگر باشند. از این رو اعلام کرده‌اند کشورهایی که بیش از سی‌هزار زائر دارند باید زائران خود را طی سی روز منتقل کنند و در بازه سی روز بازگردانند.

(بازدید از هتل کدی تاور، ۱۷ خرداد ۱۴۰۳)

اختصاص خدمات ویژه برای جانبازان

هتل «سناف إن» یکی از بهترین‌های هتل‌های مکه مناسب با نیازمندی‌های جانبازان است که برای اسکان جانبازان عزیز در نظر گرفته شده است. به مسئولان ستاد مکه توصیه کردیم که یک اتوبوس ویژه زائران این هتل علاوه بر سایر اتوبوس‌ها در نظر گرفته شود و مشکل تردد زائران از هتل به مسجدالحرام نیز سریع‌تر پیگیری گردد.

کاهش بیماران و مراجعات به کادر درمان

با پایش‌های صورت گرفته در قبل از سفر، مراقبت از زائرنی که پرونده‌شان در کمیسیون‌های پزشکی با دقت بیشتری بررسی شده‌است با جدیت مورد توجه قرار دارد. با تقدیر از اقدامات و برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، کاهش آمارها در بخش‌های مختلف نسبت به مدت مشابه در سال گذشته نتیجه موثر بودن آموزش‌ها و توصیه‌های پزشکی و دقت بیشتر در اجرای دستورالعمل‌ها است. در صورتی که تجهیزاتی مورد نیاز است و برای درمان بیماران ضرورت دارد با ارائه راهکار و هماهنگی با سازمان حج و زیارت تهیه شود.

(بازدید از مرکز پزشکی حج و زیارت در مکه، ۱۹ خرداد ۱۴۰۳)

درخصوص اعزام زائران و لزوم توجه به استطاعت جسمی قرار است از سال آینده زائران پیش از واریز وجه برای ثبت نام، استطاعت جسمی‌شان برای مشرف شدن به حج احراز شود. پیشنهاد ما این است که زائران پیش از اعزام به سرزمین وحی با سبک زندگی در سرزمین وحی آشنا شوند چراکه این امر در جلوگیری از مبتلا شدن به برخی بیماری‌ها موثر است.

(بازدید از هتل ورقان النور، ۲۱ خرداد ۱۴۰۳)

تعداد فوتی‌های امسال نسبت به مدت مشابه در سال قبل ده نفر کمتر است. تاکنون سه زائر فوت شدند که نشان‌دهنده این است آزمایشات و معاینات زائرین در سطح بهتری انجام شده است. سازمان حج و زیارت، بعثه مقام معظم رهبری و مرکز پزشکی حج و زیارت تلاش دارند که حج با آرامش تمام و بهره‌مندی زائران از فضای معنوی این سرزمین به پایان برسد و زائران با سلامتی به کشور بازگردند.

(بازدید اعضای بعثه‌های مراجع تقلید، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

با تعامل و هماهنگی‌هایی که با فرهنگستان علوم پزشکی انجام شد به دنبال این هستیم افرادی که در حج حضور پیدا می‌کنند زائرانی توانمند باشند تا مشکلاتی از نظر جسمی برایشان ایجاد نشود. در این کشور با مشکلات فراوانی دست و پنجه نرم می‌کنیم که برخی از آنها جان زائران را تهدید می‌کند. به عنوان مثال در مسیر برگشت از رمی جمرات در روز عید بنابه گزارش‌ها اجازه ندادند تابلوهای راهنما در مسیر نصب شود؛ یا مسیرها را دور کردند و همین موجب شد تا در مسیر جمرات چند نفر از زائران فوت کنند و وقتی این مشکلات مطرح می‌شود، می‌گویند کشورهای دیگر با تعداد کمتر زائر فوتی‌های بیشتری داشتند. ما تلاش می‌کنیم و خود زائران هم باید همکاری کنند، از مسئولان مرکز پزشکی حج و زیارت می‌خواهیم تا به تألیف سبک زیست بهداشتی زائر در حج پردازند و در همایش‌های بزرگ نکات پزشکی، درمانی و بهداشتی برای آنان بیان شود. نگارش دستورالعمل زندگی به سبک حج، خدمت بسیار بزرگی به حفظ سلامتی زائران و پیشگیری از بروز خسارت‌های جانی می‌کند. اسلام برای تمامی حالت‌ها و موقعیت‌های آقایان و بانوان حکم دارد. هتل‌ها سال آینده نزدیک به منا اجاره شود. راه‌حل‌هایی وجود دارد که موجب می‌شود زائران در ایام تشریق با استراحت، طراوت و توان خود را حفظ کنند. با کاهش اعزام کارگزاران حج در تمامی بخش‌ها اگر در امور پزشکی و درمانی برنامه‌ریزی داشته باشیم می‌توانیم مسئله کاهش نیرو را جبران کنیم. علاوه بر این درباره اینترنت بیمارستان‌ها هم کارشناسان کادر درمان بررسی کنند و ما از هرکاری که برای برقراری زیرساخت‌های ارتباطی نیاز است انجام بگیرد، حمایت می‌کنیم. گرمادگی معضلی است که چند سال آینده هم خواهیم داشت و باید برای هر زائر برنامه‌ریزی فردی داشته باشید و به صورت بسته‌بندی در اختیارشان بگذارید. همچنین مسئله انتقال بیماران بد حال به کشورمان بسیار ضرورت دارد و باید تلاش شود که در اولین فرصت به کشور بازگردند. سلامتی زائران یکی از دغدغه‌های مهم در حج است. انجام عمره مکرر و پشت سرهم، توانایی افراد را خواهد کاست و هشدارهای پزشکی می‌تواند اثرگذار باشد.

همچنین استفاده از نیروهای جهادی بسیار ضروری است. در مجموعه‌ها افرادی حضور دارند که می‌توانند خدمت پزشکی یا اولیه را انجام دهند. از زائران داوطلب هم استفاده کنیم که بسیاری از آنان توانا و با انگیزه هستند.

(دیدار با مسئولان مرکز پزشکی حج، ۳۱ خرداد ۱۴۰۳)

متأسفانه ۲۲ تن از هموطنانمان تا امروز جان باخته‌اند. البته با اقداماتی که انجام شد و تلاش راهنمایان و کادر درمان و چترهایی که میان زائران توزیع گردید این آمار نسبت به سال گذشته کاهش داشت.

(دیدار با ذابحان حج، ۷ تیر ۱۴۰۳)

در خصوص جمع‌آوری درمانگاه‌ها و مطب‌ها و خروج کادر درمان از عربستان به نحوی برنامه‌ریزی شود تا در مراجعه زائر برای دریافت خدمات خلی پیش نیاید. همچنانکه تاکنون بیش از نیمی از حجاج با آرامش و بدون دغدغه پس از انجام اعمال خود از سرزمین وحی به کشور بازگشته‌اند، حفظ سلامت زائران تا پایان عملیات مورد توجه جدی و دقیق قرار گیرد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۳ تیر ۱۴۰۳)

حجاج ایرانی قبل از تشرف به حج باید با سبک زندگی در موسم حج آشنا شوند و برای زیست آنان در این ایام فرهنگ سازی شود.

(بازدید از هتل الجوهرة، ۱۴ تیر ۱۴۰۳)

خوشبختانه موسم حج امسال با توجه به گرمای شدیدی که شاهد بودیم با عنایت خداوند متعال بسیار بهتر از پیش‌بینی‌های انجام شده پیش رفت و امسال از نظر کمی و کیفی شاهد نوآوری و رشد برنامه‌ها در بخش‌های مختلف فرهنگی، درمانی و اجرایی بودیم. تدوین دستورالعمل و سبک زندگی در حرمین شریفین ضرورت دارد. اگر این دستورالعمل تهیه شود، بسیاری از زائران دچار بیماری‌های گوارشی، سرماخوردگی و.. نخواهند شد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی بعثه، ۱۹ تیر ۱۴۰۳)

با توجه به گرمی هوا و فوت زائران ایرانی و سایر کشورها تدابیری اندیشیده شد و همکاری زائران دلیل اصلی کاهش ۳۰ درصدی فوت زائران ایرانی نسبت به کشورهایی بوده که در همین سطح زائر داشتند. آنچه توسط فرهنگستان علوم پزشکی در موضوع استطاعت جسمی زائران انجام شد دستاورد بزرگی را داشت و تعداد فوتی‌ها با توجه به گرمای بیشتر کمتر از ۷۰ درصد سال‌های قبل بود. در منا زائران از چتر استفاده کردند و برای سال آینده هم برای پیشگیری از گرم‌زدگی از چتر استفاده خواهیم کرد.

(مراسم استقبال در فرودگاه امام خمینی (ره)، ۲۰ تیر ۱۴۰۳)

افزایش بازدهی و نوآوری در خدمات

تجهیزات این آشپزخانه مجهز و مدرن است. تلاش کنید علاوه بر این که غذای خوب و با کیفیت به زائران ارائه می‌دهید، بازدهی و بهره‌وری کار را بالا ببرید. قدر مسئولیت و کار خود را بدانید. برای آینده و ارتقای کار تلاش کنید و در این زمینه نوآوری و ابتکار داشته باشید و سعی کنید در چرخه تأثیرگذاری بیشتری داشته باشید. برای بهینه‌سازی بیشتر همفکری کنید و راهکارهای کارآمدتر پیدا کنید و از خود یک یادگاری در سرزمین وحی به جا بگذارید. از مالک این آشپزخانه نیز به خاطر همکاری با خادمان ضیوف‌الرحمن و فراهم کردن زمینه برای بومی‌سازی تجهیزات این مرکز تشکر می‌کنیم و برای زائران انجام اعمال و مناسک حج با نهایت آرامش و بازگشت با سلامتی به کشور را خداوند متعال

(بازدید از آشپزخانه ابوسرهه، ۲۰ خرداد ۱۴۰۳)

در راستای انجام وظیفه‌ای که بعهدہ گرفته‌اید آگاهی خود را افزایش داده و به عنوان راهنما، نقشه خوانی و یادگیری دستورالعمل‌ها را مورد توجه خود قرار دهید. نباید به دانش گذشته خود تکیه و اعتماد داشته باشید، آزموده‌ها را به یکدیگر منتقل کنید و پیش از همه کارها آیه ۴۴ سوره غافر «وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ» را بخوانید و از خداوند طلب یاری کنید.

(همایش راهنمایان حجاج در هتل بلد الطیب، ۲۳ خرداد ۱۴۰۳)

خدمت به ضیوف الرحمان اقدامی فوق‌العاده و ارزشمند است، چرا که نتیجه زحمات شما به توان و انرژی تبدیل می‌شود تا زائران بیت‌الله الحرام به طواف، اقامه نماز، ختم قرآن و یاد خداوند در جوار بیت‌الله الحرام بپردازند. تجهیزات این آشپزخانه مجهز و مدرن است. توصیه می‌کنم علاوه بر این که غذای خوب و با کیفیت به زائران ارائه می‌دهید، بازدهی کار را بالا ببرید و قدر مسئولیت و کار خود را بدانید. برای آینده و ارتقای کار تلاش کنید و در این زمینه نوآوری و ابتکار داشته باشید و سعی کنید در چرخه تأثیرگذاری بیشتری داشته باشید.

(بازدید از آشپزخانه مرکزی افندی، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

ما باید پیوسته با هم‌اندیشی، در برنامه‌ها نوآوری داشته باشیم و به دنبال پایاسازی عطر حج در زائران در پسا حج و در میهن اسلامی باشیم.

(دیدار با اعضای کاروان قرآنی نور، ۴ خرداد ۱۴۰۳)

اهمیت اطلاع‌رسانی به زائران

یکی از حقوق زائر این است که در زمینه خدماتی که به وی می‌شود، اطلاع‌رسانی صورت گیرد و اگر زائران از فرآیند طبخ و توزیع غذا اطلاع پیدا کنند، قطعاً رضایت‌مندی بیشتری برای آن‌ها ایجاد می‌شود.

(بازدید از آشپزخانه ابوسرهه، ۲۰ خرداد ۱۴۰۳)

اطلاع‌رسانی به زائران و مدیران کاروان‌ها در خصوص عملیات انتقال کاروان‌ها به عرفات ضروری و لازم است.

(بازدید از اتاق کنترل عملیات انتقال زائران، ۲۵ خرداد ۱۴۰۳)

هوشیارسازی زائران در سفر حج ضرورت دارد و اگر این کار به خوبی انجام نشود و زائر را نسبت به سفرش متوجه و هوشیار نکنیم ممکن است به صورت طلبکار یا ناسپاس به میهن بازگردد. همچنین که ناظر بر عملکرد بخش‌های اجرایی است، با کار فرهنگی اوقات فراغت زائران را غنی می‌کند. من ارتباطات چهره به چهره فراوانی با زائران داشتم و آن‌ها انتقادهایی داشتند، ولی وقتی حرف‌شان را می‌شنیدیم و به آن‌ها توجه می‌کردیم و از واقعیات صحبت می‌شد تشکر می‌کردند و حتی در منا به دلیل فضای محدودی که وجود داشت تعدادی از چادرها را که به محل کار روزانه اختصاص داشت، آماده استراحت تعدادی از زائران کردیم و همین باعث شد تا آن‌ها تشکر کنند.

(جلسه مشترک بعثه در مدینه منوره، ۳۰ خرداد ۱۴۰۳)

در طی بازدیدهای خود از هتل‌های محل اقامت زائران، با برخی گلايه‌هایی که زائران مطرح می‌کنند مواجه شدیم، از جمله ماندگاری زائران بعد از اعمال حج در عربستان تا زمان بازگشت به کشور. از معاون حج و عمره سازمان حج

و زیارت خواستیم که نسبت به اطلاع رسانی لازم همچنین برگزاری جلسات توجیهی با مدیران مجموعه ها و کاروانها اقدام کند. از راهکارهای مناسب برای اینکه زائر آرامش بیشتری داشته باشد استفاده و رضایت مندی زائر در اولویت قرار گیرد و به موقع اطلاع رسانی شود.

(نشست شورای برنامه ریزی بعثه، ۱۰ تیر ۱۴۰۳)

تشکر از خادمان حوزه حمل و نقل

از خادمان ضیوفالرحمان در حوزه حمل و نقل درون شهری که در گرمای طاقت فرسا این روزها به زائران خدمت رسانی می کنند، تقدیر کرده و به آنها خدقوت می گوییم.

(بازدید از ایستگاه اتوبوسرانی جمرات، ۲۰ خرداد ۱۴۰۳)

مدارا و شفقت با زائران

از مدیران کاروانها می خواهیم که با دلسوزی، مهربانی و شفقت با زائران گفت و گو کنند. مدیران علاوه بر حُسن تقدیر (برنامه ریزی کردن) باید حُسن تدبیر (اجرای خوب) را هم مدنظر داشته باشند. امام علی (ع) در مدارا کردن با مردم فرموده اند: «سلامة العیش فی المداراة - سلامت زندگی در مدارا و سازگاری با مردم است». از این امام همام همچنین نقل شده است: «بحسن الأخلاق یطیب العیش - با حسن اخلاق، زندگانی پاکیزه و شیرین می شود». پیامبر (ص) نیز در این زمینه فرموده اند: «أمرتُ بِمُداراةِ النَّاسِ کَمَا أُمِرْتُ بِتَبْلِیغِ الرِّسَالَةِ» یعنی من همانطور که مأمور شده ام که رسالت الهی را بیان و تبلیغ کنم، باید با مردم نیز با مدارا رفتار کنم. پیامبر (ص) با حُسن اخلاق توانستند مردم جاهلی این سرزمین را هدایت کند، از مدیران مجموعه ها و کاروانها انتظار داریم که سنگ صبور زائران باشند و با مدارا با آنها برخورد کنند. مدارا کردن با زائران به معنای خوب تعامل کردن و خوب توجیه کردن است. در سفرهایی که به سرزمین وحی دارید و خادم زائران بیت الله الحرام هستند، از قرائت دعای بیستم صحیفه سجاده (دعای مکارم الاخلاق) غافل نشوید، چرا که امام سجاد (ع) در این دعا بر کسب اخلاق نیکو و کارهای پسندیده و دوری از رذائل اخلاقی تأکید کرده است.

(گردهمایی مدیران کاروانها، ۲۴ خرداد ۱۴۰۳)

دشواری مدیریت زائران مدینه بعد

کار مدینه بعد بسیار سخت است چرا که زائران مدینه قبل امیدوار هستند و هنوز سختی های سفر سراغ آنها نیامده است، اما زائران مدینه بعد شرایط متفاوتی دارند. بنابراین باید فرصت حضور زائران را در مدینه بعد به خوبی و با جذابیت بیشتری درک کنیم به این دلیل که هر کدام از زائران در بازگشت به کشور یک سفیر هستند و به ارزیابی شرایط و خدمات می پردازند. در مدینه بعد تعداد زائران خیلی کمتر از مدینه قبل نیست و زائران باید بیشتر مورد توجه قرار بگیرند و به نیت کار برای خدا برای زائران وقت بیشتری گذاشته شود به این دلیل که برخی از زائران تصور دارند که خدمات مطلوبی دریافت نکرده اند. فلسفه وجودی ما در برنامه حج، زائر است و وقتی زائران حضور دارند باید برایشان خدمت گزاری کنم به همین دلیل هم ما لباس خدمت به تن کرده ایم تا خدمات بیشتری به آنها ارائه دهیم. در همین زمینه آیت الله حسینی بوشهری با همه دغدغه و برنامه هایشان در ایران به ما لطف دارند و اکنون به عنوان جانشین در خدمت زائران خانه خدا در مدینه بعد خواهند بود. یکی از تفاوتها در مدینه بعد، حضور ۹۶ کاروان اهل سنت است و باید برنامه های ویژه این زائران به خوبی پیگیری شود.

(جلسه مشترک بعثه در مدینه منوره، ۳۰ خرداد ۱۴۰۳)

درباره مشکلات مربوط به هتل های محل اسکان زائران ایرانی در مدینه، هتل های این شهر کم و تا حدودی فرسوده هستند و برخی کشورها حتی مدت حضور زائران شان در مدینه تنها دو روز است.

نهادینه شدن نظارت و بازرسی

از زحمات و تلاش‌های نیروهای نظارت و بازرسی بعثه مقام معظم رهبری در حوزه‌های مختلف قدردانی می‌کنم. باید برای نهادینه کردن مسئله نظارت و بازرسی در مجموعه حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری تلاش شود و طرح‌های نهایی در حوزه‌های مختلف به دقت بررسی و به تفکیک موضوعی و ارائه راهکار توجه شود. گزارش‌های واحد نظارت و بازرسی بعثه امیدوارکننده است. افق دید این واحد باید پیش‌روتر از عوامل اجرایی باشد و آسیب‌ها را از قبل شناسایی کند چرا که این گزارش‌ها موجب بهبود کیفیت و بازده بالای کارها، برنامه‌ها و خدمات خواهد شد و در جایگاه خودش مفید است. توصیه من به نیروهای نظارت و بازرسی بعثه است که پیام‌رسانی داخلی برای برقراری ارتباط میان همکاران این واحد طراحی و به کار گرفته شود و کم و کاستی‌هایی احتمالی در ایام تشریق نیز مورد توجه قرار گیرد.

(دیدار با اعضای نظارت و بازرسی بعثه، اول تیر ۱۴۰۳)

اهمیت معاونت توسعه منابع

کوتاهی در هر یک از ارکان معاونت توسعه در فعالیت دیگر معاونت‌ها تاثیرگذار است. این معاونت باید به رصد، پیش‌بینی و نیازسنجی درخواست‌ها و فعالیت‌های دیگر معاونت‌ها و واحدها پردازد و از قبل خدمات و نیازهای آنها را حساب شده آماده کند. به نحوی تدبیر شود تا نیروهای اعزامی بیکاری پنهان نداشته باشند و عزت‌مندانه کارها را پیش ببرند. آماده‌سازی کارها برای دیگر معاونت‌ها، نظرسنجی از جامعه آماری مختلف و کارسنجی اهمیت دارد و در کاهش نیروها براساس ماموریت‌های افراد، کارسنجی شود و این اقدام با مطالعه، دقت و حساب‌شده صورت گیرد. تحول سازمانی در هر مجموعه ضروری است و استفاده نکردن از نیروهای تکراری و بهره‌مندی از همکاران داخلی و جوان نقاط مثبت معاونت توسعه در حج امسال است و نشان‌دهنده ایمان به واحد سازمانی و رشد کار. نظارت بر اقلام خریداری شده برای واحدهای دیگر به هنگام تحویل و توزیع لازم است.

(نشست معاونت توسعه منابع، ۲ تیر ۱۴۰۳)

نقش انقلاب در توجه جهانی به معنویت

پیروزی انقلاب اسلامی در گسترش و توجه به ارزش‌های معنوی در سراسر جهان نقش مهمی را ایفا کرده است. با این پیروزی، گرایش به دین و معنویت در جهان فزونی گرفت و مردم را به حرکت در آورد.

(نشست واحد اهل سنت بعثه، ۳ تیر ۱۴۰۳)

استفاده از زائر خبرنگار

مراجعه به رسانه ملی برای کسب اطلاعات مورد توجه مردم است. اطلاع‌رسانی و سرمایه‌گذاری بیشتر برای استفاده از ظرفیت بسیار بالای زائر خبرنگار ضروری است. همان‌طور که در حج امسال حدود ۱۳۰ زائر که از کادر درمان و پزشک هستند برای همکاری داوطلبانه با مرکز پزشکی حج و زیارت اعلام آمادگی کرده‌اند، تعداد بسیاری از زائران انگیزه دارند که به عنوان زائر خبرنگار به یاری شما بیایند، افرادی را که زمینه‌ی کار و تلاش در این حرفه را دارند با برنامه‌ریزی، شناسایی و جذب کنید و با برگزاری دوره‌های آموزشی، از آنها در فواصل مختلف از شروع تا پایان عملیات حج برای تولید گزارش‌های متنوع بهره ببرید. حجم فعالیت‌های خبری صورت گرفته در حج امسال خوب و خوشحال‌کننده بود.

اهمیت نشست‌های هم‌اندیشی

برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی برای بهینه شدن برنامه‌ها اهمیت زیادی دارد و از نظر معنوی هم پاداش فراوان دارد که گویا به اندازه حج و عمره است. بر اساس این پیشنهادهایی که در نشست مطرح می‌شود برای سال‌های بعد می‌توان در راستای خدمت به ضیوف‌الرحمن برنامه‌ریزی کرد. ما در سرزمین دیگری به جز ایران هستیم، و در اظهارنظر و ارائه پیشنهاد باید چارچوب‌های قانونی این کشور را رعایت کنیم، چرا که نمی‌توانیم ایرانی فکر و اجرا بکنیم و آنچه را که امروزه انجام می‌شود بر اساس تجربیات گذشته است.

(دیدار با فرهیختگان اهل سنت، ۵ تیر ۱۴۰۳)

مشکل انتقال مناسب آب زمزم

با توجه به محدودیت‌هایی که کشور میزبان ایجاد کرده و مانع بارگیری هر نوع مایعات در هواپیما می‌شود، از دست‌اندرکاران عملیات اجرایی حج خواسته شده که برای انتقال مناسب آب زمزم به کشور که مورد اصرار شماری از زائران است طراحی و تدبیر مناسب تا حج آینده صورت گیرد.

(نشست شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی، ۶ تیر ۱۴۰۳)

ساماندهی نرم‌افزاری اسکان زوار

تمرکز در عملیات اسکان اهمیت دارد. مدیریت و هدایت امر به نحوی باشد که زائر بتواند سال بعد برای انتخاب محل اسکان خود از سامانه جامع اسکان استفاده کند.

(نشست شورای برنامه‌ریزی و هماهنگی، ۶ تیر ۱۴۰۳)

انتشار مجموعه مقالات حج

با تشکر از پژوهشگرانی که در این همایش علمی مقاله ارائه کردند. محتوای ارائه شده در این مقالات از سطح قابل قبولی برخوردار و در نظر است که به صورت مقالات نشست حج ۱۴۰۳ چاپ شود. از تمام افرادی که با ارائه این مقالات موجب رشد جامعه اسلامی و روحانیون شدند تشکر و دعوت می‌کنیم که در دوره‌های آینده مبتنی بر شعار حج که امسال «حج؛ قرآن محوری، همدلی، اقتدار امت اسلامی و دفاع از فلسطین مظلوم» بود به موضوعات و سرفصل‌های مشخص و جزئی‌تری پرداخته شود و کار مقاله‌نویسی به شکل دقیق‌تر و علمی‌تر توسط محققان صورت گیرد. در شعار حج امسال هر عنوان می‌تواند یک مقاله جدا باشد. به محورهای دیدار مقام معظم رهبری با کارگزاران حج توجه کنیم. شرکت‌کنندگان را دعوت می‌کنیم این محورها را پوشش علمی دهند.

(همایش علمی زائران اهل سنت، ۷ تیر ۱۴۰۳)

قدردانی از خدمات ذابحین

ذابحین علاوه بر تخصصی که داشتند در بخش‌های دیگر هم به زائران خدمت کرده‌اند. ذابحین در حج امسال در هر جا که نیاز بود شانه خود را زیر بار بردند و بخشی از کار را بر عهده گرفتند. این روحیه موجب گسترش فرهنگ خدمت‌رسانی می‌شود. با توجه به حضور ذابحین از استان‌های مختلف کشور در حج ۱۴۰۳، توصیه می‌شود ذابحین در شیفت‌های مختلف به گونه‌ای بکار گرفته شوند که علاوه بر کاری که باید انجام بدهند به زیارت هم بپردازند. همچنین نسب به رشد و ارتقاء علمی و مهارتی ذابحان برنامه ریزی شود. توزیع کشوری سهمیه ذابحین در کسب رضایت‌مندی

بیشتر موثر است. به روز بودن کار ذابحان در روند کار بسیار موثر است باید به این امر توجه داشت.

(دیدار با ذابحان حج، ۷ تیر ۱۴۰۳)

آداب وداع

وداع یکی از آموزه‌های دینی است که در روایات به آن اشاره شده است. این آخرین دعای کمیل زائران ایرانی در مکه مکرمه است. آخرین فرصت‌های حضور در سرزمین وحی و در جوار بیت‌الله‌الحرام را قدر بدانید و از این سفر معنوی هر چه بیشتر بهره ببرید. وداع همان خداحافظی است که در هنگام جدائی انجام می‌شود، مانند سلام که در ابتدای دیدار است. در قرآن خداوند به پیامبر می‌فرماید هنگامی که مومنین نزد شما می‌آیند "قل سلام علیکم- به مومنین سلام کن". وقتی ما در حرم نبوی در محضر پیامبر حاضر می‌شویم لطف و عنایت رسول اکرم شامل حالمان می‌شود. اسلام برای خداحافظی دستورالعمل‌هایی دارد. پیامبر اکرم(ص) اگر هنگام خداحافظی با فردی دست می‌دادند دست مبارکشان را نمی‌کشیدند و برای طرف مقابل دعا می‌کردند. اینگونه رفتارها در جامعه امروز در حال عوض شدن و فراموشی است. مصافحه و معانقه از آموزه‌های دینی است و دارای محتوای ابراز محبت و کاهش دلخوری و تاثیرگذار است. پیامبر به هنگام وداع با افراد برای آنها دعا می‌کردند و برای شان خیر، زمینه‌ی کار نیک، برآورده شدن حاجات، سلامتی در دین و دنیا و فراهم شدن زمینه دیدار مجدد را از خداوند طلب می‌نمودند. در بیت‌الله‌الحرام با خدا عهد و پیمان ببندید کارهایی نظیر ختم قرآن، خواندن نماز شب و حضور در نمازهای جماعت و پرهیز از ضایع کردن حق دیگران را ادامه دهید. ارتباط بیشتر با نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه و توجه به زیارت وداع با ماه رمضان از امام سجاد در صحیفه سجادیه داشته باشید. برخی افراد نمازهایشان را به عنوان نماز وداع می‌خوانند، فرازهای ودیعت و امانت‌گذاری در دعاها سعی صفا و مروه را به یاد داشته باشید؛ خداوند امانت را ضایع نمی‌کند. برای فرزندان، نظام و انقلاب اسلامی دعا کنید. دشمنان انقلاب که ضربه خورده‌اند تلاش دارند در کشور ما نفوذ کنند. همه با هم در انتخابات ریاست جمهوری شرکت نموده و رای خواهیم داد و امیدواریم فردی که به صلاح کشور و نظام است انتخاب شود.

(مراسم دعای کمیل زائران ایرانی، ۱۴ تیر ۱۴۰۳)

